

KAM po Česku

www.kampocesku.cz

„Trojí láska spaluje
lidská srdce: láska
k penězům, láska
k rozkoším a láska
k přetvářce.“

-F. L. Čelakovský-

Kdo by nechtěl na Vánoce miminko

SKOČTE SI DO *Pardubic*

Advent s vůní perníku

2. – 23. prosince 2023

Ta správná zastávka
na cestě k Vánocům

adventsvuniperniku.cz

Pardubice

Milí čtenáři,

právě čtete vánoční vydání pro poslední dva měsíce roku. Je věnováno oslavě příběhu židovského „nemanželského“ chlapce Ježíše, syna Marie, manželky Josefa, tesaře, bytem Nazaret. Chlapec se narodil v Betlémě, ve chlévě, na seně, zahříván dechem osla a vola. Tři sudíčky nepřišly, zato tři králové se mu poklonili. Letos je tomu už 2027 let, tak dlouho se tenhle příběh vypráví. Víra v Boha za ten čas ušla dlouhou cestu

a není tajemstvím, že během ní utrpěla řadu šrámů. Přesto je stále tu a dostává se jí uznání často nečekaných. „Jen církev skutečně bojovala s Hitlerem v jeho snaze potlačovat pravdu, nikdy mě církev nijak zvlášť nezajímala, ale teď má můj obdiv. Protože projevila odvahu a vytrvalost k obraně intelektuální pravdy a morální svobody. Jsem tedy nucen přiznat, že co jsem kdysi nesnášel, nyní obdivuji.“ Albert Einstein.

Hříchy dneška jsou, alespoň pro mne, stejně nečekané. Například když každý z nás vyhodí 50 kg jídla ročně za 14 000 Kč, což je při dnešní populaci vyhozených 150 miliard. Výzkumníci z Brna tvrdí, že dílem je to dobou blahobytu, dílem změnou stravovacích návyků a dílem proto, že už nezahradníme, nezavařujeme, nekonzervujeme a nesušíme. Dodám, že už ani hospodyňky pro pírkou přes plot neskáčou. Prý je to také proto, že internet popisuje ideální potraviny, které pak nejsou nikde k máni. Inu, když příroda dopustí, i zahnutá okurka se urodí. A také se dá sníst. Co ale udělat, abychom pochopili, že každá nedojedená brambora rostla zbytečně a nedojedená ryba umřela zbytečně? Bude to chtít čas. Ovšem vše na světě se bojí času, jen čas se bojí pyramid, jak poznamenal antický návštěvník Egypta. Já bych dodal, že až budeme plánovat letošní vánoční pamlsky, štedrovečerní hodokvas, svíčkovou na Štěpána a čocku s uzeným na Nový rok, položíme si otázku – není toho moc?

Všeho moc totiž škodí, proto také nesnáším hluk, protože hluk nedělá nic dobrého a dobré věci hluk nedělají. Proto už dál dělejme jen dobré věci. Blíží se adventní čas, tak proč nezačít tady. Lidé se chtějí bavit, pravda, to jim ze srdce přeji, jen se občas vytratí míra. Navrhuji proto oprášíť dnes již zapomenuté pravidlo, co sám nemáš rád, nečiň druhému. Budeme překvapeni, jak to funguje, ale pozor, nesmíme vychovávat, jen jít příkladem. Některým nevychovacům už nic nepomůže, proto se musí spálit, a vám by se nejspíš dostalo jen zlého hromování. Moc bych si proto přál, abyste si vybrali z našeho vánočního vydání ty nejskvělejší akce a dopřáli si nezapomenutelné okamžiky pod rozzařenými vánočními stromy na našich náměstích. Využili nabízeného programu, zakoledovali si, usmáli se na své blízké a dopřáli si něco pro potěchu oka i duše. Neméně skvělým zážitkem mohou být výlety krajinou v těchto posledních dvou měsících roku. Všem našim čtenářům, přátelům, kamarádům a blízkým přeji požehnaný adventní čas a správné vykročení do roku příštího.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází elektronicky
27. 10. 2023

Pozdě bycha honiti

■ KAM vybírá z obsahu

Obsah

Český malíř amerického Západu	3
Češi první na světě	4
Já pán, ty pán!	5
Největší jesličky světa	6
Kdo pohřbí Karla Čapka?	7
Čáslavský Advent na dotek.	8
Rakovnické keramické skvosty	10
Advent v srdci Kolína	11
Adventní trhy pod Rumpálem.	11
Táborské Vánoce	13
Ze svahu s větrem o závod	15
Přijďte prožít adventní období do muzeí v přírodě SOUTĚŽ	25
Vůně adventu a Vánoc na hradech a zámcích Znojemska	27
Vánoční Vsetín pod křídly anděla SOUTĚŽ	29

Vážení předplatitelé,

je mou povinností oznámit vám, že s účinností od 1. 1. 2024 jsme byli donuceni zdrazit zaslání cenu „předplatného“ ze stávajících 40 na 50 Kč. Věřili jsme, že když klesnou ceny energií, klesnou ceny tisku, poštovního a také u servisní firmy, která za nás rozesílá KAM. Nestalo se. Naopak, zdrazilo poštovné, ceny tisku neklesají a servis rozesílání zdrazil za vedení databáze adres.

Prosím proto všechny předplatitele, zvláště někdejší předplatitele Pražského přehledu kulturních pořadů, dříve než ze SIPO necháte odejít další částku za „předplatné“, uvažte to. Stále častěji totiž odpovídáme na dotazy: Proč nám to posíláte? Proč máme za časopis platit, když je zdarma? Odpověď je jednoduchá. Když si doručování zaplatíte, my vám magazin posíláme. A když ho posíláme, zabalení, správa adres a poštovné něco stojí. Zadarmo chodí do schránky jen reklama a volební lístky. Proto prosím, NEPLAŤTE – NEPRODLUŽUJTE na SIPO své „předplatné“, i když jste k tomu byli vyzváni společností SEND Předplatné.

Děkují všem našim věrným čtenářům za přízeň a předplatitelům za pochopení.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Usmířme se! (675 let)

Mít dobré sousedské vztahy je slušnost. Usoudili tak po období vzájemných pútek i králové Karel IV. a jeho polský protějšek Kazimír.

Český Karel IV. a polský Kazimír III.

Vše hodlali stvrdit smlouvou. Plány Kazimíra III. na připojení Slezska k Polskému království se křížily s úmysly Jana Lucemburského. Od roku 1345 probíhaly boje na území Slezska a Malopolska. Smrt českého krále v roce 1346 umožnila diplomatické řešení jeho synem Karlem IV. Ten po neúspěšném pokusu Kazimíra v roce 1348 získal slezskou Vratislav podepsal 23. listopadu téhož roku mírovou smlouvou v Namyslově. Její podstatou je ponechání Slezska Českému království a vzdání se nároků Karla IV. na polský trůn.

-babok-

KAM na výlet s ALBERTEM KUBIŠTOU

Albert Kubišta se narodil v Praze, vystudoval historii a bohemistiku na Filozofické fakultě UK. Po dalších studiích v Německu působil na FF UK, v Masarykově ústavu AV i jako kurátor v soukromé sbírce. Spolupodílel se na několika výstavách a již několik let je ředitelem pražské Novoměstské radnice. Tato překrásná národní kulturní památka se stala jeho druhým domovem a za ty roky práce se mu podařilo „z té věže na Karláku udělat místo, kam chodí lidé rádi a kam se rádi i vrací...“.

KAM tedy pozve naše čtenáře, nemusíme hádat. „Bohatý kulturní program se obvykle plánuje dlouho předem a po celý rok se v reprezentativních

Albert Kubišta

prostorách radnice konají výstavy, koncerty, festivaly, veletrhy, divadelní představení, workshopy pro veřejnost i svatby, benefice, bankety a rauty pro uzavřenou společnost. Z ochozu téměř 70 m vysoké radniční věže se naskýtá netradiční výhled na metropoli a na nádvoří je útulná kavárna. V současné době jsou v plném proudu přípravy našeho předvánočního jarmarku. Letos 9. prosince

se radnice stane již podeváté místem pro stravení adventního času ve společnosti blízkých, přátel a rodiny, tentokrát v jednodenním formátu. Přijďte si užít sváteční čas v klidu, příjemné atmosféře doprovodného programu, při drobných nákupech a zastavte se i u skvělého jídla a pití. Přijďte si užít Novoměstský advent 2023. Akce představuje završení celoroční kulturní sezony. Je místem, kde se tradičně setkává radnice s návštěvníky, kteří se po mnoha letech stali našimi milými příznivci. Tato akce je proto i pro nás výjimečná tím, že si v poklidné a vřelé atmosféře dobře uzavíráme tvar roku uplynulého a s příslibem nové sezony se těšíme na setkání budoucí.“

Děkuji vám za inspirativní pozvánku a přeji všem akcím úspěch a mnoho návštěvníků.

Alice Braborcová

Novoměstská radnice v Praze

Pohřeb knížat a králů (650 let)

Respekt a úcta k předkům. Symbol pro příští generace. Karel IV. nechal ostatky svých předchůdců uložit do nových hrobů v Chrámu svatého Víta.

Náhrobek Přemysla Otakara II.

Významnou událost roku 1373, tři roky před smrtí Karla IV., zachycuje kronikář Beneš Krabice z Weitmile takto: „... v měsíci prosinci byla na rozkaz císaře přenesena těla dávných českých knížat a králů ze svých starých hrobů a uložena a pohřbena v novém chóru Pražského kostela...“ Ostatky byly přesunuty z původní románské baziliky a byly opatřeny honosnými mramorovými náhrobky s vytesanými postavami knížat a králů. Zahájení stavby katedrály Janem Lucemburským v roce 1344 byl přítomen i jeho syn Karel IV.

-liban-

Dopisy čtenářů

e-mail, 7. 9. / 4:12: NA VÝŠINĚ PŘÁTELSTVÍ

Dobrý den, osobo, toto je zatím nejvíc strohá odpověď na tajenku křížovky, jakou jsme kdy dostali. Pokud pomínu fakt, že je to zvláštní, nemáme křížálovou kouli k tomu zjistit, kde taková Alena Levová bydlí, abychom jí mohli poslat výhru, pokud vyhraje. Za předpokladu, že jméno v adrese e-mailu je pravé... ☺ Že Vy jste taková veselá osoba, to mám rád. Nicméně, je nám líto, ale zaslání odpovědi na soutěže e-mailem není možné.

e-mail 18. 10. / 15:23: Dobrý den, Lud'ku Sládku, jsem moc ráda, že jsem vás tak pobavila. Jméno je pravé a musím napsat, že je to pobavení oboustranné. Přeji vám krásný podzim.

Dobrý den i Vám, děkuji za přání a také Vám přeji klidný podzim.

e-mail 20. 10. / 13:43: Spousty slunečních dní vám přeju. Ani jsem si nemyslela, že ještě odpovíte. Krásné dny vám přeji.

Vazena Redakcia Dobry den, Pozorne precitala som Vas clanok „Pribeh „Stryce Rudiho“ a jeho dar Lidicim“ (Turisticky magazin zari rocnik XVII). Zarzil ma usek textu „vetsinu deti zavraždili v plynovych vozoch v polskem koncentracnim tabore Chelumno“. Je to prinajmensom neprecizna a krivdiaca formulacia. Ved to neboli

„polske“ koncentracne tabory ale nacisticke nemcke koncentracne tabory na polskom uzemi. A to je predsa ZAKLADNY rozdiel. Dodnes je to velmi citliva tema a myslim si ze je dolezite (zvlast pre mladu generaciju) uviesť obraz dejin nasich narodov na spravnu mieru. S pozdravom Radoslawa Kociniowska

Vážená paní Radoslawo Kociniowska, předně mi dovoluťe poděkovat Vám za upozornění. Autorem předmětného sdělení je Památník Lidice, nicméně za obsah sdělení nese odpovědnost naše redakce. Souhlasím s Vámi, že uvedená formulace je nepřesná a pro mnoho Poláků může být ještě dnes citlivá. Není mým úkolem chtít po Vás, ať uvedenou formulaci přijmete s porozuměním, tedy přesně tak, jak byla myšlena. Protože Památník Lidice jí rozhodně nic nesledoval, šlo pouze o místopisné upřesnění daného děje. Přesto budu kontaktovat Památník Lidice a domluvíme se na úpravě textu na internetu, ovšem tištěnou podobu magazínu KAM po Česku opravit již nelze. Ještě jednou děkuji za upozornění a přeji Vám jen vše dobré.

Vazena Redakcia, Dobry den. Dakujem Vam za dopis a snahu uviesť veci na pravu mieru. Vazim si to, ze pocuvate Vasich citatelov a reagujete na ich podnety. Mam rada Cesko, a urcite budem sledovat Vas zaujimavy casopis. S pozdravom Radoslawa Kociniowska

Luděk Sládek, šéfredaktor

Český malíř amerického Západu (185 let)

Dobrodružný život zapomenutého malíře, pedagoga, cestovatele a spisovatele Bohuslava Kroupy zachytil román Zloděj snů Otty Janka. Bohuslav Kroupa strávil přes 20 let života v zahraničí, kde zůstala i většina jeho prací. Svou pozůstalost odkázal Náprstkovu muzeu.

Sbírka muzea zahrnuje několik fotografií, korespondenci s manželi Náprstkovými, novinové výstřižky, drobné kresby, básně, poznámky a šachové partie. Několik archivních materiálů se nachází i v Akademii výtvarných umění v Praze. Bohuslav Kroupa se narodil v Praze 30. listopadu 1838. Studoval na pražské Akademii, která je nejstarší uměleckou školou v českých zemích – AVU založil svým dekretem císař František I. v září roku 1799. Kroupovy kresby se staly předlohami k rytinám v prvním ilustrovaném vydání Máchova Máje. V 70. letech odcestoval Kroupa jako člen průzkumné expedice do Kanady. Před pobytem v Americe procestoval ještě Velkou Británií a Skotsko. Během pobytu v Americe vytvořil ilustrace pro kanadský časopis Canadian Illustrated News a pro knihu Ocean to Ocean. Po návratu

Malíř a dobrodruh Bohuslav Kroupa, Národní album, 1899

do Čech přednášel o svých cestách v Americkém klubu dam v domě U Halánků. Z putování po Americe chtěl Kroupa vydat v Čechách cestopis. Podmínky vydání však nespĺňovaly Kroupovy představy, proto svou knihu vydal téměř deset let po návratu v roce 1890 v Londýně. Kniha, nesoucí název An Artist's Tour, obsahuje třicet tři Kroupových ilustrací. V českém prostředí ilustroval pro časopis Květy a Světozor. Na konci sedmdesátých let získal místo profesora na skotské Fettes College. Přestože byl se svým místem pedagoga spokojený, chtěl Fettes College opustit a znovu cestovat. Cestování se vzdal po smrti svého bratra, aby mohl finančně podporovat jeho rodinu. Od ledna 1906 bydlel v Praze na Vinohradech. Zemřel ve věku 73 let 23. 6. 1912.

-namo-

Jesličky a půlnoční (800 let)

Prvním „betlémařem“ byl František z Assisi (Giovanni Battista Bernardone), zvaný František Serafínský (1182–1226). Roku 1223 papež Honorius III. uznal řeholi františkánského řádu.

Paumgartnerův oltář, Albrecht Dürer, asi 1500

Následně Františkovi svolil k oslavě Vánoc „s obzvláštní nádherou“. V kopcovité vesnici Greccio (region Lazio) založil v jeskyni poustevnu, kde žlab naplnil slámou, vypůjčil si osla a volka, a tak vznikly první jesličky – betlém. V noci z 24. na 25. 12. 1223 sem přišli lidé z okolí a František nad žlabem četl evangelium o narození Páně. Tak léta Páně 1223 byla slavena i první půlnoční mše. Historie jesliček může být ale i straší.

Antonín Fridrich

Buštěhradská dráha (160 let)

Soukromá železniční společnost Buštěhradská dráha provozovala v letech 1855–1922 tratě v severozápadních Čechách. Spojovaly Kladensko, později Krušné hory a Podkrušnohoří s Prahou.

Jan Bohdan Melichar, Buštěhradská dráha

Buštěhradská dráha zahrnovala mj. dnešní tratě Praha–Kladno–Rakovník, Kladno–Kralupy, Lužná–Chomutov a Chomutov–Cheb. Impulzem pro vznik a rozvoj BD byla těžba uhlí na Kladensku a náhrada koněspřežné dráhy. Buštěhradská železniční společnost byla založena v roce 1852 a licenci k provozování parostrojní železnice obdržela

Větr. priv. Buštěhradská dráha

JÍZDNÍ ŘÁD
platný od 1. května do 30. září 1891.

Praha-Chomutov	Katovice-Prattibitz (staro)	Club
Staniční		
<p>Poznámání:</p> <p>1. Jízda zdarma a odpovídající pro děti a starší osoby. 2. Jízda od 12. měsíce do 12. měsíce následujícího roku. 3. Jízda v Praze zdarma. 4. Jízda v Praze zdarma.</p>		
Generální ředitelství.		

Jízdní řád Buštěhradské dráhy, 1891

Pavel Edvard Vančura

Duha veliká (740 let)

Kronikář Daniel Adam z Veleslavína (1546–1599) byl český nakladatel, spisovatel, bohemista, historik, filozof, humanista a vysokoškolský pedagog. Nicméně ne vše, co zapsal, byla holá pravda.

Nejstarší pohled na Prahu 1493, Schedelova Kniha kronik

„Duha veliká a jasná ukázala se nad Prahou (26. 12. 1283), a z táhši se ode zdí městských na poledne přes Vltavu až k Letné, téměř všechno město obklíčila.“ Podle Veleslavína to byl začátek „regentské vlády“ Závise z Falkenštejna. Pravda, zanedlouho získal zásadní vliv na Václavově dvoře a odsunul do pozadí stranu pražského biskupa Tobiáše z Bechyně. V úřadech království byli úředníci nahrazeni povětšinou Vítkovci a jim spřízněnými pány.

Alois Rula

Historia magistra vitae

2. 11. 998 (1025 let)

Začal se poprvé připomínat **Den památky zesnulých**, lidově **Dušíčky**. Slavení zavedl sv. Odilo, opat z Cluny, který se snažil pokřesťanštit pohanskou tradici – keltskou oslavu konce léta a nového roku. Původně šlo tedy o svátek benediktinů, později celé katolické církve.

2. 11. 1378 (645 let)

Karlem IV. a Václavem IV. byl **vydán nový mincovní řád**, který mj. stanovil, že z jedné hřivny se má razit 70 grošů (každý groš po 12 haléřích). Od roku 1300 totiž došlo k výraznému poklesu hodnoty české hřivny (k roku 1370 to činilo až 90 grošů proti původním 60–64 grošům).

2. 11. 1938 (85 let)

Ve Vídni bylo ukončeno arbitrážní jednání o maďarsko-československé hranici. Na jeho základě byla přijata **dohoda o postoupení československého území** Maďarsku. Arbitráž byla přímým důsledkem Mnichovské dohody, resp. jejího dodatku o polské a maďarské menšině v Československu.

8. 11. 1948 (75 let)

Během letu z Paříže do Londýna **došlo** nad průlivem La Manche **k letecké havárii**, při níž zemřelo 6 čl. ledních hokejistů, členů reprezentačního hokejového mužstva pro Mistrovství světa v ledním hokeji 1949. Ve Francii a Velké Británii začínali přípravu na toto mistrovství.

11. 11. 1918 (105 let)

Oficiální **ukončení první světové války**, od tohoto dne se slaví Mezinárodní den válečných veteránů. Příměří ukončující tuto válku bylo podepsáno v železničním voze v Le Francport u Compiègne v severní Francii. Signatáři byli maršál Ferdinand Foch a německý zástupce Matthias Erzberger.

První růží byla „Máňa Böhmová“ (135 let)

Růžemi proslavil Blatnou na Strakonicku. „Král růží“ Jan Böhm vyšlechtil více než 120 druhů nových odrůd růží, množil až milion keřů ročně. Za své růže získal 14 zlatých medailí. Některé z nich jsou dodnes k vidění v evropských rozářiích.

Král růží Jan Böhm

Jan Böhm se narodil na pražských Vinohradech 25. listopadu 1888 a k pěstování květin byl veden od malíčka svým otcem, zahradníkem Janem Nepomukem Böhmem, který se věnoval především pěstování hyacintů, narcisů a šlechtění růží. Po vyučení u otce odjel Jan na zkušenou do Německa,

Lucemburska a Francie. Po vypuknutí první světové války narukoval na ruskou frontu a bojoval i na italské frontě. Když se vrátil z války, otec mu nabídl pozemky v Blatné. Přes nepříliš vhodné podmínky pro náročné pěstování růží se pěstitel podařilo kamenitá pole zúrodnit a přišly první úspěchy. Jan Böhm se oženil s místní dívkou, a tak první růže, kterou se mu podařilo vypěstovat, dostala jméno po jeho prvozené dceři. Jeho růže nesly jména, která v lidech vzbuzovala zájem i zvědavost: Hubička, Marička Magdónova, Temno, Jednu z růží pojmenoval Lída Baarová. Vlastní růží měl i Edvard Beneš, kterému byla předána při ministerské návštěvě v Blatné 1935. Když zemřel T. G. Masaryk, poslal Böhm do Prahy

Růže krále z Blatné

25 tisíc růží k výrobě smutečních věnců. V kontaktu byl Böhm i s jinými pěstiteli, což dokazuje například korespondence s Ivanem Mičurinem. Po druhé světové válce byl Böhmův podnik nemilosrdně znárodněn. V roce 1953 vyšlechtil Böhm Hold slunci, svou poslední růží. Zemřel 4. 4. 1959 ve věku 70 let v Blatné.

-namo-

foto © Městské muzeum Blatná

Češi první na světě (120 let)

Když se někde objevil Josef Rössler-Ořovský, přišel s ním nový sport. A k němu hned přidal jeho organizační strukturu a soutěže. Nejinak tomu bylo s lyžováním.

Účastníci lyžařských závodů v Jilemnici, 1902

Známý průkopník sportovního života v Čechách a „dovozce“ prvních lyží už v roce 1887 založil lyžařský kroužek jako odnož pražského bruslařského spolku. Důležitým krokem k českému organizovanému lyžování bylo spojení s krkonošským učitelem Janem Bucharem a Josefem Alešem, kteří zakládali spolky a organizovali

Josef Rössler-Ořovský (uprostřed), asi 1887

a pořádali závody. Od roku 1893 fungoval Český krkonošský spolek Ski Jilemnice, od roku 1896 Mistrovství Království českého a v roce 1903 vznikl Český Ski klub Vysoké nad Jizerou. V posledně zmíněném roce výše uvedené spolky doplnil Český Ski

klub Praha a společnými silami vznikl 21. listopadu v Jablonci nad Jizerou jako první národní lyžařský svaz na světě Svaz českých lyžařů. Jeho prvním předsedou se stal Jan Buchar. Úřady monarchie schválily stanovy až 15. prosince 1906 pod upraveným názvem Svaz lyžařů v Království českém. Neúnavný Rössler-Ořovský tou dobou přišel s návrhem na vytvoření mezinárodní lyžařské organizace. V roce 1910 byla na kongresu v Oslo založena Mezinárodní komise lyžování s českými zástupci. V roce 1914 měl lyžařský svaz 61 klubů se sedmi a půl tisíci členy. K nejúspěšnějším patřil sedminásobný mistr Království českého Bohumil Hanč, který tragicky zahynul při závodech v březnu 1913.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

1753
(270 let)
František Ondřej Poupě
* 26. 11. 1753
† 1. 12. 1805
český sládek, zakladatel odborného českého pivovarnictví

1768
(255 let)
Ferdinand hrabě z Bubna a Litic
* 26. 11. 1768
† 5. 6. 1825
český šlechtic, rakouský polní podmaršálek

1828
(195 let)
Jan Harrach
* 2. 11. 1828
† 12. 12. 1909
český šlechtic, podnikatel, politik, mecenáš, podporovatel turistiky v Krkonoších

Kanadský hokej v Čechách (115 let)

Lední hokej je u nás navzdory přírodním podmínkám velmi oblíbený sport. Po nasmělých začátcích je od roku 1908 český hokej organizován a zároveň se stal součástí mezinárodní federace.

foto © Wikimedia Commons

Koncem 19. století vklouzla do již poměrně sportovních Čech zimní novinka. Pro hru na ledě s holemi, jež se podobaly deštníkům, a kulatým míčkem se vžil název bandy. Brzo ho ale vystřídal něco úplně jiného. Hokej kanadský přišel s jiným, celkově atraktivnějším pojetím, takže bandy mělo smůlu. Již na začátku 20. století hrálo v Praze hokej pět mužstev pravidelně

a čas od času došlo i na mezinárodní konfrontaci. Od května 1908 fungovala mezinárodní federace, jejímiž členy se 8. listopadu Čechy rovněž staly. Došlo k tomu ještě před ustavující valnou hromadou národního svazu, která proběhla za účasti dvanácti klubů 11. prosince 1908 v Praze. Motorem celé rychlé akce byl funkcionář Slavie Praha Emil Procházka. Jedním z prvních

rozhodnutí svazu bylo vyslání reprezentačního družstva na mezinárodní turnaj v Chamonix. Sedmičlenný tým hrál ve svetrech Slavie, a přestože prohrál všechny čtyři zápasy, stal se doma středem zájmu. Hned po Chamonix proběhlo v Praze první mistrovství Čech v kanadském hokeji. O rok později soupeřili hokejisté v rámci Evropy bez české účasti, ale v roce 1911 už v Berlíně po vítězstvích nad Švýcary a Němci naši soutěž ovládli. V roce 1912 pořádal svaz mistrovství Evropy v Praze. Češi po protestech Němců a následném anulování výsledků přišli o celkové vítězství.

-liban-

Já pán, ty pán! (545 let)

Z toho by Karel IV. radost neměl. Ačkoliv si přál nedělitelnost území Českého království, najednou tu byli dva králové. Vladislav Jagellonský a Matyáš Korvín se nakonec dohodli.

Již za vlády Jiřího z Poděbrad začaly problémy se sousedy v Uhrách. Jiří byl totiž označen papežem za kacíře a Matyáš byl papežem pověřen problémem vyřešit. V několika střetech se mu nepodařilo vojska Jiřího porazit, ovládl ale Moravu a nechal se v Jihlavě korunovat českým králem. Mezitím Jiří v roce 1471 zemřel a problém se přesunul na nově zvoleného krále Vladislava Jagellonského. Česko a vlastně polsko-uherské spory nakonec vyřešila smlouva o příměří, která byla vyhlášena 7. prosince 1478 na radnici v Olomouci. Vše bylo posléze potvrzeno Olomouckou smlouvou 21. července

foto © Wikimedia Commons

Vladislav Jagellonský, Mistr litoměřického oltáře, 1509

Matyáš Korvín, socha v Budapešti

příštího roku. Oba muži mohli používat titul „český král“, přičemž Vladislav vládl jen v Čechách a Matyáš jen na

Moravě, ve Slezsku a v obou Lužicích. Zajímavostí je, že vítěze, který bere vše, měla určit smrt jednoho z nich. Ta si vybrala v roce 1490 Matyáše Korvína a Vladislav Jagellonský byl maďarskou šlechtou nečekaně zvolen i králem uherským. K tomuto rozhodnutí jistě přispělo i 400 tisíc uherských zlatých, které byly v pozadí. Když by zvolili uherským králem dle přání Matyáše nemanželského syna Jana, bylo by to zadarmo. Tímto aktem došlo opět ke spojení zemí Koruny české pod jednoho panovníka.

-babok-

1888
(135 let)
Vojtěch Vladimír Klecanda
* 15. 11. 1888
† 22. 4. 1947
český legionář, důstojník, autor textů o severní Africe a Jižní Americe

1888
(135 let)
Jaroslav Vojta
* 27. 12. 1888
† 20. 4. 1970
český herec, proslulý vypravěč anekdot, které často „zvojtíl“

1888
(135 let)
Josef Jaroslav Beran
* 29. 12. 1888
† 17. 5. 1969
český katolický duchovní, teolog, 33. arcibiskup pražský a primas český

Historia magistra vitae

16. 11. 1893 (130 let)

Jako Athletic Club Královské Vinohrady byl **založen fotbalový klub Sparta Praha**. Vznikl po rozpadu sportovního klubu AC Praha, který fungoval na pražských Maninách od roku 1891. Název Sparta přišel v roce 1893. První pražské derby s klubem Slavia se konalo v roce 1896.

21. 11. 1618 (405 let)

V průběhu třicetileté války byla po měsíčním obléhání **dobyta stavovským vojskem Plzeň**, hlavní katolická bašta v Čechách. Byla tak dobytá poprvé ve své historii. Stavovská vojska pod vedením hraběte Arnošta Mansfelda se rozhodla postavit tehdy velmi dobře opevněnému městu.

22. 11. 1938 (85 let)

Národní shromáždění republiky Československé přijalo **zákony o autonomii Slovenska** (č. 299/1938 Sb.) a **Podkarpatské Rusi** (328/1938 Sb.). Název státu byl změněn na Česko-Slovensko, a fakticky tak vznikla federace. Zákony přestaly platit zánikem státu v březnu 1939.

25. 11. 1888 (135 let)

Vyšel **první svazek Ottova slovníku naučného** (hesla A – Alpy). Poslední díl s číslem 27 (hesla Vůz – Żyżkowski) vyšel v roce 1908. Encyklopedie byla velmi podrobná a dnes je zdrojem řady cenných historických faktů. První sešitové vydání (celkem 631 sešitů) vyšlo již 22. 1. 1888.

29. 11. 1378 (645 let)

Po smrti krále Karla IV. se ujal vlády nad Českými zeměmi a Svatou říší římskou sedmáctiletý **Václav IV.** Korunován byl již 15. 6. 1363 (**český král**) a 6. 7. 1376 (**římský král**). Českým králem byl do své smrti 16. 8. 1419. Římským králem byl do srpna 1400, kdy byl sesazen.

Historia magistra vitae

Prosinec 1403 (620 let)

Václavovi IV. se podařil **útěk z Vídně** a přes Mikulov a Brno dorazil na Karlštejn. Odtud se **navrátil do Prahy**, kde byl slavnostně přivítán. Tady se již neusadil ve svém starém sídle v Královském dvoře na Starém Městě, ale v hrádku na Zderaze v hradbách Nového Města.

5. 12. 1868 (155 let)

V Rakousku-Uhersku byla **zavedena všeobecná branná povinnost**, délka vojenské služby byla stanovena na 3 roky. Této povinnosti podléhali všichni občané mužského pohlaví mezi 19. a 42. rokem věku. Zhruba polovina mužů byla označena za služby neschopné nebo z jiného důvodu osvobozena.

10. 12. 1918 (105 let)

Jeden z prvních zákonů mladého Československa zakázal užívání šlechtických titulů. Jedná se o **Zákon, jímž zrušují se šlechtictví, řády a tituly** (zákon č. 61/1918 Sb.). Zákon šlechtické tituly zrušil, ale neobsahoval žádné postihy. Sankce byly připojeny až novelou z 10. 4. 1920.

11. 12. 1908 (115 let)

V Praze v restauraci U Platejze byl **založen Český svaz hokeje**. Ustavující valné hromady se zúčastnili delegáti z 12 sportovních klubů. Pro spory mezi Spartou a Slavii se musela 3x zopakovat. ČSH byl jedním ze zakládajících členů Mezinárodní federace ledního hokeje.

13. 12. 1973 (50 let)

Krátce po 3. hodině ranní **došlo** na tachovském sídlišti **k výbuchu ubytovny** národního podniku Plastimat, při kterém zahynulo 47 lidí. Výbuch byl způsoben únikem svítiplynu v podzemních prostorách. Nově postavenou ubytovnu postihl požár 18. 8. 2016. Bylo evakuováno na 100 lidí.

Největší jesličky světa (185 let)

Krýzovy jesličky najdeme v Jindřichově Hradci na ploše 60 metrů čtverečních. Obsahují téměř 1 400 figurek lidí a zvířat, 133 z nich je pohyblivých.

Tomáš Krýza, uprostřed, na rodinné fotografii

V polovině 19. století vlastnila snad každá měšťanská rodina svůj betlém, který na Vánoce vystavovala v oknech. Stejně tomu bylo i v rodině Tomáše Krýzy, který se jako malý při

Krýzovy jesličky si dnes můžeme prohlédnout v Muzeu Jindřichohradecka

sledování svého strýce stavícího jesličky rozhodl, že až vyroste, vyrobí si jesličky svoje vlastní, větší a krásnější. Tomáš Krýza se narodil 13. prosince 1838, vyučil se punčochářem a stal se mistrem oboru. V 18 letech započal se stavbou betléma. Podařilo se mu

vytvořit jesličky s důmyslným mechanismem, ve kterém použil vše, co měl doma při ruce – cívky od nití, nitě, váleček na nudle nebo kus kolo-vrátku. První figurky vymodeloval z chleba, což se ukázalo být poněkud nepraktickým, protože dlouho nevydržely. Postavičky, které můžeme na jesličkách obdivovat dnes, jsou vyrobeny z kaširovací hmoty a dřeva. Krýza na svých jesličkách pracoval 60 let, až do své smrti v roce 1918. V roce 1998 byly zapsány do Guinnessovy knihy rekordů jako největší mechanický betlém na světě.

-namo-

foto © Wikimedia Commons; archiv redakce

Malíř pražské periferie (130 let)

Karel Štěpán Holan se narodil 4. prosince 1893 v Praze, ve druhém manželství speditéra Karla Holana a Anny, rozené Hoblíkové. Byl nejstarším ze tří synů (Václav, Bohumil), dva nevlastní bratři z prvního manželství otce zemřeli před Karlovým narozením.

Karel Holan, 1931

Strmivání pod Karlovým mostem, 1945

Odmaturoval na reálce v Karlíně a tam také posléze navštěvoval soukromou školu kreslení Maxmiliána Boháče a soukromé ateliéry Vincence Beneše a Otakara Nejedlého. Od roku 1913 studoval architekturu na ČVUT v Praze, ale

po roce musel narukovat do armády a jít na frontu první světové války. Po zranění byl propuštěn a pokračoval studiem na AVU v Praze, přičemž v letech 1915–1921 studoval figurální malbu u profesorů Maxmiliána Pirnera, Karla Krattnera a Vlahy Bukovace. Studijní cesty podnikl do Německa (1921), Francie (1925, 1927, 1946) a Itálie (1948). Mezi lety 1920–1924 se jako člen Umělecké besedy účastnil redigování sborníku Život, ročníků 1., 3., 4. Mezi lety 1924–1927 byl členem Sociální skupiny

po roce musel narukovat do armády a jít na frontu první světové války. Po zranění byl propuštěn a pokračoval studiem na AVU v Praze, přičemž v letech 1915–1921 studoval figurální malbu u profesorů Maxmiliána Pirnera, Karla Krattnera a Vlahy Bukovace. Studijní

Ho-Ho-Ko-Ko a v letech 1927–1930 Sociální skupiny v SVU Mánes, odkud byl pro těžkou roztržku vyloučen. Roky 1932–1934 zasvětil členství v SVU Myslbek a od roku 1936 se stal členem Jednoty umělců výtvarných. Jeho rané dílo (asi 1919–1925) akcentuje sociální motivy pražské periferie. Pokračující a vyzrálé dílo bylo krajinářské v barevné škále s námětem Prahy a stálou inspirací ze svého domu č. p. 77/XIX Ve Střešovičkách 11, v podobě nároží ulic Na Kocourkách a Pod Andělkou. K jeho častým motivům patřily zimní panoramata, poutě nebo Karlův most, pro Holana národní symbol. Souborná výstava k šedesátinám v prosinci 1953 proběhla již po jeho smrti. Karel Holan zemřel 4. 10. 1953.

Josef Gřof

foto © Wikimedia Commons; Ludek Sládek

1908

(115 let)

Antonín Bartoň

* 14. 12. 1908

† 9. září 1982

československý lyžař, olympijský reprezentant (stříbro MS 1933) a výrobce lyží

1918

(105 let)

návrat prezidenta Masaryka

20. 12. 1918

z exilu do vlasti vlakem, první veřejné vystoupení v Českých Budějovicích

1918

(105 let)

Josef Bek

* 21. 12. 1918

† 5. 5. 1995

český filmový a divadelní herec, angažmá v MDP (1954–1985)

Kdo pohřbí Karla Čapka? (85 let)

Zdá se vám to jako zbytečná otázka? O pohřeb českého literárního velikána by se přece měla strhnout pomyslná mela. Opak byl ale pravda.

Spisovatel Karel Čapek

Momentka z pohřbu Karla Čapka

Smrt si pro Karla Čapka přišla 25. prosince 1938 v podvečer v jeho 48 letech. Vše začalo v polovině měsíce obyčejnou chřipkou, ke které se přidal zánět ledvin a vše dokonal zápal plic. Symboličtější dobu pro své úmrtí by nevymyslel ani uznávaný dramatik, kterým Čapek byl. Tři měsíce po Mnichovské

dohodě a tři měsíce do vstupu německých vojsk. Období obav a strachu z budoucnosti. Nálada ve společnosti mizerná. „Jeho“ Lidové noviny přišly se stručným oznámením „Karel Čapek mrtev“, Národní divadlo ani nevyvěsilo černý prapor a nikdo se příliš nehrnul do pohřebních oficialit. Po zavržení

varianty státního pohřbu se nakonec smutečního aktu ujala katolická církev. Samotný pohřeb se zádušní mší proběhl ve čtvrtek 29. prosince v bazilice sv. Petra a Pavla na Vyšehradě za účasti politických a kulturních představitelů státu. Byli zde předsedové Poslanecké sněmovny a Senátu, ministr dopravy za vládu, primátor a prezidentem Háchou vyslaný pracovník jeho kanceláře. Prezident byl tou dobou na Slovensku. Nechyběli herci, novináři, ředitel Národního divadla a tisíce čtenářů. Mezi čtveřicí, která nesla rakev, byl Ferdinand Peroutka. V šedivém a mrazivém dni byl Čapek uložen do hrobu, který byl původně určen pro Karla Hynka Máchu. O třicet let později zde byla pohřbena i Čapkova žena Olga Scheinpflugová.

-babok-

Vyhlášení CHKO Šumava (60 let)

Chráněná krajinná oblast Šumava byla vyhlášena výnosem Ministerstva školství a kultury 27. prosince 1963 na rozloze 168 654 ha. Ministerstvo kultury ČSR upravilo v roce 1975 podmínky ochrany přírody a v březnu 1991 vyhlásila vláda ČR Národní park Šumava uvnitř dosavadní CHKO.

Většina území CHKO Šumava se rozkládá na Evropsky významné lokalitě, která byla vyhlášena nařízením

vlády č. 132/2005 Sb. Nejvyšším vrcholem je Plechý (1 378 m n. m.) a nejnižším bodem řeka Otava u Rejšejna (570 m n. m.). Lesy zaujmají 80 %, louky 8 %, ostatní bezlesí 9 %, voda 2 % a komunikace 1 % území CHKO. Je zde řada národních přírodních rezervací a památek: Bílá Strž, Boubínský prales, Černé a Čertovo jezero, Velká Niva / památky Blanice a Olšina. Pro návštěvníky jsou dostupné také Přírodní rezervace, největší jsou Prameniště (335,27 ha), Městišské rokle (168,91 ha), Zhůřská pláň (131,94 ha), Amálino údolí (80,93 ha), Kepelské mokřady (67,93 ha) nebo Pravětínská Lada (49,32 ha). Největšími přírodními památkami jsou Královský hvozď (2020,85 ha), Račinská prameniště (123,27 ha), Pestřice (106,58 ha),

Jasánky (105,20 ha), Pasecká slat (89,55 ha), Velké bahno (85,76 ha), Svätý Tomáš (53,05 ha) nebo Házlův kříž (1992 – 51 ha). Na částech území v rámci soustavy Natura 2000 najdete ptačí oblasti – Ptačí oblast Šumava, vyhlášena nařízením vlády č. 681/2004 Sb., a Ptačí oblast Boletice, vyhlášena nařízením vlády č. 19/2005 Sb.

-red-

1928
(95 let)
Augustin Bubník
* 21. 11. 1928
† 18. 4. 2017
český hokejista,
trenér a politik,
olympijské stříbro
1948 (Sv. Mořic)

1933
(90 let)
Vladimír Jirásek
* 2. 11. 1933
† 14. 5. 2018
československý
vodní slalomář
a kanoista, 5 zla-
tých medailí z MS
1953–1959

1943
(80 let)
František Veselý
* 7. 12. 1943
† 30. 10. 2009
český fotbalista
a československý
reprezentant,
mistr Evropy
(Bělehrad, 1976)

Historia magistra vitae

16. 12. 1378 (645 let)

Tělo krále Karla IV. bylo uloženo do krypty v katedrále sv. Víta v Praze. O místě uložení se dlouho nevědělo a moderní historici o něm spekulovali. K náhodnému objevu došlo až v roce 2005. Podzemní prostory prozkoumal již Josef Mocker v 19. století, ale podzemí překryl.

22. 12. 1573 (450 let)

Byla založena **Univerzita Palackého v Olomouci**. Vznikla udělením příslušných práv dosavadní olomoucké koleji Tovaryšstva Ježíšova. Výuka začala o tři roky později. Po zrušení Františkem Josefem I. v roce 1860 byla obnovena až v roce 1946 pod názvem Univerzita Palackého. Dnes má 8 fakult.

24. 12. 1863 (160 let)

„Narodil se ve Vysoké Srbské **český průmyslník Cyril Bartoň** u Dobenína. Syn Josefa Bartoně si získal národních zásluh tím, že restauroval památky bývalého kláštera zbraslavského, v jehož prelaturě sídlil.“ (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, s. 1 030)

24. 12. 1953 (70 let)

Na Štědrý den **došlo k druhé největší železniční nehodě** u nás. U Šakvic na jižní Moravě se střetl rychlík z Prahy se stojícím osobním vlakem z Brna. Zahynulo zde 103 lidí a 83 jich bylo zraněno. Na vině byla nedbalost vlakové čtyři rychlíku jedoucího rychlostí 86 km za hodinu.

27. 12. 1938 (85 let)

Nařízením ministerstva vnitra byla oficiálně **rozpuštěna Komunistická strana Československa**. Její činnost byla úředně zastavena již 20. 10. 1938. Strana přešla do ilegality. KSČ byla založena 16. 5. 1921 díky rozkolu uvnitř Čs. sociální demokracie. Rozpuštěna byla 28. 11. 1990.

Pražská přírodní rezervace (45 let)

Prokopské údolí má rozlohu 101,53 hektaru, od roku 2020 je to již 170,9 hektaru a rozprostírá se na katastrálním území Jinonice a Hlubočepy. Nejstarší osídlení tu je datováno před 30 000 lety.

Prokopské údolí

Prokopské údolí bylo vyhlášeno platným právním předpisem o vyhlášení ZCHÚ (zvláště chráněné území), který vydalo Ministerstvo kultury České socialistické republiky 28. prosince 1978. Přitom člověk výrazně ovlivnil zdejší krajinu až v 19. století, kdy tu vznikly velké vápencové lomy a byly vystavěny mlýny na obilí, kvůli kterým lidé zasy-pávali tůně a slepá ramena, odvodňovali louky

Butovické hradiště

a stavěli náhony. Území odjakživa pokrývaly lesy, skalní výchozy (odkryvy) a krasové stepi. S příchodem zemědělců (před 5 000 lety) lesy ustoupily polím a pastvinám. Z původních dřevin najdete v Prokopském údolí duby, habry, lípy, javory, břízy, buky a borovice. V roce 2017 byl v lokalitě Dívčí hrady zrealizován rozsáhlý projekt přeměny půdy zemědělské na veřejně přístupnou zeleň. Bylo zalesněno 4,5 hektaru lesa a založeno 58 hektarů luk. Údolím vede zeleně značená turistická trasa 3063 a žlutě značená trasa 6079.

-lgs-

Čáslavský Advent na dotek

Vánoční čas se pomalu blíží a s ním třetí ročník Adventu na dotek v Čáslavi. Štědrý program bude opět završený benefičním koncertem. Letos poputuje celý výtěžek z dobrovolného vstupného na podporu malého Dominika, který trpí atrofií mozečku a svalovou atrofií. Kdy? Na třetí adventní neděli 17. 12.

13:00–18:00 se Kostelní náměstí promění v malý **vánoční trh** plný tradic, zvyků, vůní a chutí

13:30–15:30 bude na faře díky Rodinnému centru Kopretina připravena **vánoční dílnička** pro nejmenší

13:30–15:30 nás do podstaty a tajů Vánoc zasvěti farář Dmytro Romanovský, **Vyprávění o narození Ježíška** proběhne u betléma v kostele sv. Petra a Pavla

15:00 začne **loutkové divadlo** s vánočně laděným příběhem

16:00 nás čeká vrchol Adventu na dotek, kterým bude koncert kapely **Neplecha plech kvintet** v kostele sv. Petra a Pavla

Posledními tóny koncertu ovšem vánoční večer ve městě neskončí. **V 18:00** se rozsvítí **17. adventní okno na radnici** a sváteční atmosféru podtrhne **vánoční koncert v režii ZUŠ Čáslav**.

Kasička pro Dominika bude připravena také během radničních koncertů 10., 17. a 23. 12. od 18:00.

www.infocaslav.cz

Pravostranná doprava (85 let)

Co bylo dřív? Rechts Fahren, nebo Jezdit vpravo? Ve škole mi říkali, že vpravo nás jezdit donutili Němci za okupace. Pravda je, že k zavedení jízdy vpravo „v přiměřeně vhodné době“ se Československo zavázalo dobrovolně už o 13 let dříve v rámci dodatku k tzv. Pařížské úmluvě (1926).

Teprve v roce 1931 jsme ale přislíbili, že změnu zavedeme do pěti let, tedy v roce 1936. Rozhodnuto ale bylo mnohem později opatřením Stálého výboru Národního shromáždění č. 275/1938 Sb. ze dne 10. listopadu 1938. Účinnost ustanovení byla stanovena na 1. 5. 1939. Okupace okleštěného zbytku republiky

15. 3. 1939 Německem však uspěla účinnost opatření. Takže nás vlastně Němci jezdit vpravo opravdu donutili, ale jen o něco dříve. Výnosem vrchního velitele německé armády Walthera Heinricha Alfreda Hermanna von Brauchitsch se pravostranný provoz v Protektorátu Čechy a Morava zavedl již 17. 3. 1939. V Praze to bylo až od neděle 26. od tří hodin ráno, zato v Ostravě se jezdilo vpravo už od prvního dne okupace. Počáteční zmatky ne-

zapříčinil přechod po technické stránce – změna si totiž vyžádala více času v myslích lidí. Například v Praze se v první den jízdy vpravo seběhlo hned 26 nehod. Většinou když tramvaj srazila chodce, který si nezvykl rozhlížet se na tu druhou stranu. Nehoda s tragickým následkem se udála v Kobylisích, kdy při ní zemřel 49letý Josef Lhotský pod koly tramvaje číslo 14, neboť vstoupil do silnice, aniž si uvědomil, že se jezdí už opačně.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Rozhledna Na Pasece v Trhovém Štěpánově

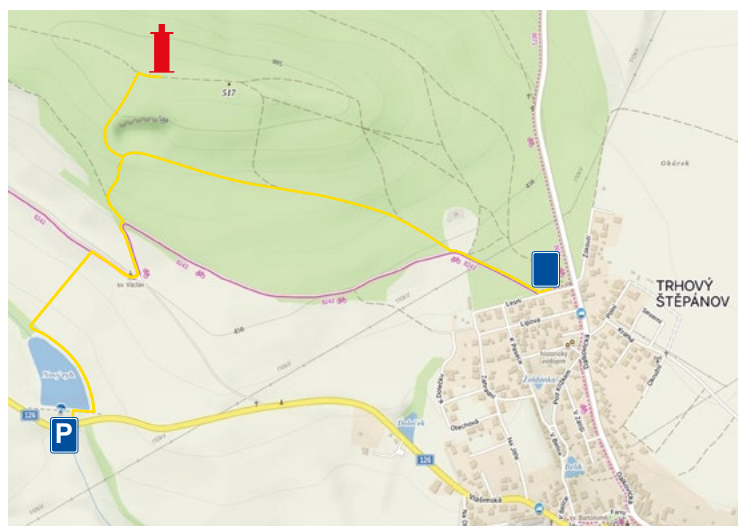
Rozhledna se nachází na kopci Paseka v krásné krajině Podblanicka, 1 km severozápadně od Trhového Štěpánova. Výška v nejvyšším patře je 30 m, stavba je ocelová, nezastřešená, s dřevěnými prvky, s ochozem v každém patře. Postavena byla v roce 2023.

Břeh Nového rybníka

Rozhledna na paseckém vrchu před dokončením

Kamenný amfiteátr, zázemí k odpočinku

Viditelnost z rozhledny je na východě omezena kopcem Melechov, jižně Strážištem, západně Votickými vrchy, severně horizontem u Zbraslavic a Uhlířských Janovic. V dohledu jsou obce a města v tomto označeném okruhu (cca 60 km), přehrada Želivka, bájná hora Blaník a další zajímavosti v této krásné krajině.

Kudy na rozhlednu?

Automobil zaparkujete v Trhovém Štěpánově a vydaté se pěšky nebo na kole ulicí Lesní, dále po cyklostezce a lesní cestě po žlutém turistickém značení na rozhlednu. Z Lesní ulice jdete k rozhledně cca 0,5 km lesem, mírným stoupáním do nadmořské výšky 516 m.

Další možností je **zaparkovat na hrázi Nového rybníka** před Trhovým Štěpánovem ve směru od Vlašimi a pokračovat pěšky přes Novou pláž na cyklostezku a po žluté trase na rozhlednu, cca 0,5 km.

Pro cyklisty je možno využít cyklostezku č. 8243 Trhový Štěpánov – Tehov a poté se vydat po žluté trase lesní cestou na rozhlednu. Vzdálenost z cyklostezky je cca 300 m.

Spojení nabízí i veřejná autobusová doprava nebo letní provoz vlaku od Vlašimi. K rozhledně vás dovede opět žlutá turistická značka.

Po lesní cestě na rozhlednu nezapomeňte navštívit **kamenný amfiteátr** a odpočinkovou zónu v bývalém lomu s naučnou stezkou o historii

lomařství a těžbě uranu v kopci Paseka.

Co dále v Trhovém Štěpánově navštívit a kde se ubytovat?

Ubytování nabízí Hotel RABBIT v Nádražní ulici nedaleko vlakového nádraží a zastávky autobusů. V Trhovém Štěpánově můžete navštívit židovský hřbitov, muzeum, kostel sv. Bartoloměje, místní památky a sportoviště. V dosahu do 10 km naleznete Vodní dům a Včelí svět v Hulicích, muzeum v Souticích, zámek ve Vlašimi a ve Zručích nad Sázavou.

Přejeme krásné zážitky v našem městě a okolí. Josef Korn, starosta města Trhový Štěpánov

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt „Rozhledna Trhový Štěpánov“ byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

www.trhovystepanov.cz

Rakovnické keramické skvosty

Pražské hotely Paříž a Imperial, brněnská vila Tugendhad, vídeňské lázně Amalienbad nebo newyorský Hollandův tunel patří k nejslavnějším stavbám, které ozdobila obkladová keramika značky RAKO z Rakovníka.

Obráz z řezané mozaiky v průčelí pražského hotelu Paříž

Rakovnická keramická továrna na přelomu 19. a 20. století

Úspěšnou tradici rakovnické keramické výroby založil před 140 lety, v roce 1883, ostravský důlní podnikatel Ignác Vondráček. Vedle dlaždic a obkladaček vyráběla továrna i kachlová kamna nebo umělecké doplňky stěnových obkladů v podobě keramických soch, reliéfů nebo medailonů. Dekoratívni tvorba rakovnické továrny dosáhla svého vrcholu v éře Emila Sommerschuha, který firmu vedl jako spoluzakladatel a později ředitel v letech 1898 až 1920. Tehdy vytvořila továrna svá nejslavnější díla, jakými byly umělecky i technicky náročné vnitřní obklady pražského Obecního domu, hotelů Paříž a Imperial nebo obří keramické sochy pro výzdobu nové muzejní budovy v Hradci Králové. Mistrovským výrobkem rakovnických keramiků se pak stala takzvaná řezaná mozaika, inspirovaná figurálními katedrálami vitrážemi. Největší klenot, zhotovený touto originální a náročnou technikou, představují velkoplošné obrazy křížové cesty na moravském Svatém Hostýně, vytvořené v letech 1912–1933. Jeden z obrazů, určených původně pro Svatý Hostýn, se však na místo svého určení nedostal a od roku 1934 zdobí kostel sv. Bartoloměje v Rakovníku.

Rakovník

Městské informační centrum Rakovník
Husovo náměstí 167, 269 01 Rakovník
mobil: +420 702 218 001
www.infocentrum-rakovnik.cz

Advent v Kladenském zámku

Kouzlo starých zvyků a řemesel, tvůrčí kurzy a dárky od místních, vůně svařeného vína i světový pop-art Andyho Warhola.

Adventní čas v komorním prostředí Kladenského zámku bude příležitostí načerpat podmanivou předvánoční atmosféru, koupit bez shonu originální dárky od místních výtvarníků, zaposlouchat se do vánoční hudby. Vyrobit si vlastní ozdobu či věnec, potkáte mistra betlémaře a k tomu všemu si v kulisách malebné historické památky vychutnáte sváteční svařené víno a další dobroty.

Kladenský zámek

„Každý rok se snažíme vyzdvihnout české adventní tradice. Proto třeba v přízemí zámku představíme adventní postavy, které kdysi obcházely v předvánoční a vánoční čas lidská obydlí, od barborek přes sv. Mikuláše s čertem a andělem, tajemnou postavu ambrože, lucky, přinášející světlo a strážící úklid, až po Ježíška s peruchtou a tři krále,“ říká Michaela Kodrlová z Kladenského zámku. A dodává: „Zámek zdobíme v rustikálním stylu. V atriu památky návštěvníky přivítá nejen stromeček, ale i velký betlém z dílny mistra Oldřicha Čecha. Historické i současné betlémy vystavíme pro veřejnost po celý advent také v nádherné zámecké kapli. Během adventu bude od zámecké budovy tradičně vyjždět vánoční vláček s trasou centrem Kladna. Pro letošek jsme připravili i tvůrčí adventní programy pro školy.“

Blíží se železnou nedělí předznamená v Kladenském zámku listopadový zámecký workshop na výrobu adventních věnců. Povede jej 29. listopadu od 17:00 lektorka Lucie Košařová. Na zajímavém prosincovém workshopu s Jaroslavou Zuskovou si zájemci 6. prosince od 17:00 vytvoří z kukuřičného šustí, které používaly na výrobu dekorací už naše prababičky, půvabného andělíčka a ptáčka, které si samozřejmě odnesou domů. S Markétou Váradiovou si zase 13. prosince na sv. Lucii od 17:00 vyrobí technikou vitráže zimní hvězdu. Účast na workshopech je třeba si zajistit předem na webu zámku.

Největší akcí bude Adventní neděle na zámku, a to 10. prosince od 10:00. V interiéru a atriu památky se po celý den budou konat adventní trhy rukodělných výrobků regionálních tvůrců, které budou

moci návštěvníci zakoupit jako drobné vánoční dárky. „Půjde o přírodní kosmetiku, řemeslně vyrobené čokoládové pralinky, byliny a čaje, vitráže, designové dekorace, šperky, adventní věnce a svícný, šité a pletené zboží, svíčky, včelí produkty a další zboží. Řezbář přiveze vyřezávané figurky a malé betlémy. Návštěvníci ochutnají velmi kvalitní svařené víno, budou si moci jako dárek rovněž zakoupit francouzské víno a klobásky. Chybět

Adventní věnec

nebude vánoční cukroví i občerstvení v duchu štedrovecerním. Připravujeme samozřejmě i kulturní program. Je to velmi milá akce v poklidném duchu,“ zve Michaela Kodrlová.

V adventní čas se v Galerii Kladenského zámku otevře další ojedinělá expozice originálních děl světově významných umělců. Po letním Salvadoru Dalím či předchozích sestřích Válových, Jiřím Kolářovi nebo Josefu Blechovi to tentokrát bude excentrický vůdce hnutí pop-art, který se během 60. let vypracoval na jednoho z nejproslulejších amerických umělců své doby – výtvarník a režisér avantgardních filmů se slovenskými kořeny Andy Warhol. Výstava originálů bude opět prodejní a vernisáž se odehraje 14. prosince od 18:00.

Sváteční program závěru roku zakončí 28. prosince od 18:00 vánoční mše za Mládátka betlémská, která se uskuteční pod krásnými freskami kaple Kladenského zámku zasvěcené sv. Vavřinci.

www.kladenskyzamek.cz

Advent v srdci Kolína

Využijte předvánočních dní k návštěvě královského města Kolína. Sváteční náladu navodí řada akcí, které město připravilo.

Celoročně vás zveme k návštěvě Bartolomějského návrší, areálu, který se rozprostírá kolem chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně. Kdo má chuť být chvíli stranou od ruchu centra města, neměl by areál Bartolomějského návrší vynechat. Od první adventní neděle navíc čeká na všechny návštěvníky překvapení v podobě dřevěného vyřezávaného betléma od uměleckého řezbáře Jiřího Halouzky z Jiříkova u Rýmařova.

Tradiční rozsvícení vánočního stromu a zapálení první adventní svíčky proběhne na Karlově

náměstí první adventní neděli 3. prosince. Každou další neděli pak bude slavnostně rozsvícena další svíčka, připraven je vždy bohatý doprovodný program.

Vánoční trhy budou na Karlově náměstí od 7. do 14. prosince, každý den od 9 do 18 hodin. Přijďte ochutnat tradiční dobroty a potěšit sebe nebo blízké nákupem vánočních dávků. Na vybrané dny je připraven doprovodný program plný tance i muziky.

K předvánočnímu času patří i tradiční zimní radovánky, zejména oblíbené bruslení. Město Kolín přišlo s nápadem obohatit advent zajímavou atrakcí. Na nazdobeném a nasvíceném Karlově náměstí

bude umístěno kluziště, pro veřejnost bude k dispozici od 7. 12. až do 6. 1. 2024.

Regionální muzeum v Kolíně připravilo řadu zajímavých akcí včetně tradiční expozice Vánoce v měšťanském domě. Najdete ji v Červinkovském domě u chrámu sv. Bartoloměje.

Adventní a vánoční akce zakončí slavnostní Vánoční koncert města Kolína, který zazní v chrámu sv. Bartoloměje v úterý 26. prosince od 16 hodin.

Více tipů na vánoční akce i tipy na vánoční výlety do okolí najdete na webových stránkách.

www.kolinzije.cz
www.kutnohorskokolinsko.cz

foto © Hana Morová

Adventní trhy pod Rumpálem

Přijďte s námi oslavit kouzelný adventní čas na nezapomenutelných trzích, které se budou konat od 8. do 10. prosince pod krásnou historickou věží Rumpál na strakonickém hradě. Tato událost slibuje zábavu a radost pro celou rodinu!

Naše adventní trhy budou plné vánočního ducha a kouzla. Na pódiu se představí řada talentovaných hudebních a tanečních souborů. Uvidíte soubory dětí z mateřských i základních škol či zájmových kroužků. Hudba bude znít všude kolem i díky hudebním kapelám, orchestrům a dudáckým muzikám.

Pro naše nejmenší návštěvníky jsme připravili loutková a divadelní představení, historické pouťové atrakce a peklo plné čertů, které je jistě potěší.

A co víc, můžete se zapojit do řady kreativních dílen, kde si vyzkoušíte malování vánočních ozdob, výrobu lampových perli, vánoční dekorace z umělých květin, bižutérní dílny a mnoho dalšího.

Pokud máte rádi tradiční řemeslné výrobky a pochoutky, určitě se zastavte u prodejních stánků.

Zájemci mohou také navštívit naši vánoční výstavu „Nejkrásnější dárek“.

Neděle bude opět patřit Živému betlému, které nám připomene pravý význam Vánoc.

Přijďte s rodinou a přáteli a zažijte společně krásné okamžiky plné radosti, hudby a vánočního ducha. Těšíme se na vás od 8. do 10. prosince na strakonickém hradě!

Muzeum středního Pootaví
Strakonice

www.muzeum-st.cz

Šlechtic duší i činy

(110 let)

Hrabě Maria Josef Karel Rudolf Antonín Paduánský Jan Nepomuk Pontianus Klemens Emanuel hrabě Kinský z Vchynic a Tetova se narodil v Kostelci nad Orlicí 19. listopadu 1913. Byl synem hraběte Františka Josefa Kinského (1879–1975) a Marie Pavliny, rozené hraběnkyně Bellegardové (1888–1953).

Hraběcí manželé
Josef a Bernadeta
Kinskí, 21. 3. 2006

Měl tři bratry: Bedřicha Karla (1911–1999), Alfonse (1912–1998), Františka Antonína (1915–1993) a jednu sestru. Po maturitě pracoval u firmy Schicht v Ústí nad Labem a po obsazení Sudet byl jejím zástupcem v Praze. S otcem podepsali Deklaraci zástupců české šlechty (1939), určenou prezidentům Benešovi a Háchovi. Otec signoval i dvě deklarace předchozí. Odplatou byla nucená správa uvalená na kostelecký majetek (1941) a uvěznění otce (1943). Josef se po válce v Trenčíně oženil 13. 3. 1947 s Bernadetou Merveldtovou (1922–2016) a měli dva syny: Františka (* 1947) a Antonína (1955–2012). Do roku 1948 řídil chemickou továrnu v Košecích u Ilavy patřící matce a její rodině. Když byl podnik znárodněn (1948), Josef krátce zůstal jeho ředitelem, dokud nebyl zatčen StB a odsouzen na 2 roky ve věznicích v Ilavě. Poslední dva měsíce trestu byl v jáchymovských uranových dolech. Rodina se musela vystěhovat do 48 hodin z bytu a rodiče byli vystěhováni z kosteleckého zámku (1951). Když byl propuštěn, dělal v dolech jako civilní zaměstnanec a v roce 1954 odešel na příbramský důl Bytíz, kde onemocněl žloutenkou a odešel do invalidního důchodu (1956). Přivydělával si jako překladatel, ale komunisté byli proti. Přechodně pracoval jako lakýrník, třídil a klasifikoval patenty, vybudoval průzkumovou agenturu, ale komunisté ji zrušili, a tak se stal náborářem pojišťovny. Po sametové revoluci restituoval rodinný majetek včetně kosteleckého zámku (1992). Se synem Františkem zchátralý zámek restaurovali (1996–2008) a s anglickým parkem zpřístupnili veřejnosti. Čestný občan Kostelce nad Orlicí Josef Kinský zemřel 14. 3. 2011. Poslední rozloučení 23. 3. celebroidal kardinál Dominik Duka a pohřben byl o den později do rodinné hrobky v Budeněvích. Manželka Bernadeta byla pohřbena po boku svého chotě.

-lgs-

Advent v Kadani

Mírové náměstí 2. 12. 2023

10.00–17.30 Adventní tržička – Vánoční trh
Vánoční zvyky a tradice s divadlem Navenek, zvířátka z Betléma, Vánoční výroba DDM Šuplík, andělci, dětské atrakce, andělé na chůdách

Pódium

10.00 Zahájení Adventu
10.15 Základní umělecká škola Klementa Slavického Kadaň
11.10 Adventní koncert Magdy Malé
12.30 Pěvecký sbor Základní školy Rudolfa Koblice
13.30 Čaroděj – pohádka
14.45 Hudební klub Gymnázia Kadaň Randál
16.15 Daniel Hůlka s kapelou

Kostel Povýšení sv. Kříže

10.00, 12.00, 14.15 Varhany – Tomáš Mareček

Podloubí Galerie J. Lieslera

10.45, 13.00, 14.15 Klavír – Martin Novotný

Finále

Pódium + balkón kostela Povýšení sv. Kříže
17.00 Adventní zpěvy
Rozsvícení první svíce na adventním věnci
V závěru programu ohňostroj a rozsvícení vánočního stromu a píseň Tichá noc v podání Daniela Hůlky

Knihovna Kadaň a pobočka knihovny Kadaň

9.00–12.00 Dílna vánočního tvoření

Františkánský klášter

2. 12. 18.30 Adventus v kostele Zvěstování Páně a Čtrnácti sv. pomocníků, tradiční bohoslužba slova a žehnání adventních věnců

3. 12. 15.00 Vernisáž výstavy Františkánské Vánoce
17.00 Adventní koncert sboru Egerie

Kadaň

www.kultura-kadan.cz

text a foto © Kulturní zařízení města Kadaně

ADVENT V LITOMĚŘICÍCH

Adventní trhy
Mírové náměstí
8. - 23. 12.

Adventní jarmark
Hrad Litoměřice
2. 12.

Navštivte také:

- ★ Vyhlídkovou věž Kalich
- ★ Expozici Kalich
- ★ Expozici dolu Richard v litoměřickém podzemí
- ★ Světničku K. H. Máchy
- ★ Katedrálu sv. Štěpána s vyhlídkovou věží
- ★ Hrad Litoměřice: Expozici českého vinařství s možností degustace
Expozici „Litoměřické pivovarnictví od minulosti k dnešku“
Galerii Felixe Holzmana
- ★ Severočeskou galerii výtvarného umění

www.litomerice.cz

Litoměřice

Vánoce v Českých Budějovicích

Voňavý punč, tradiční lidové umění, vyhlídkové kolo nebo ledové kluziště uprostřed historického náměstí, tak by se daly shrnout jedny z nejhezčích adventních trhů v České republice. V Českých Budějovicích na vás vánoční atmosféra dýchne z každého koutu.

Vezměte své nejbližší a přijďte ochutnat místní speciality, nakoupit dárky, zabruslit si v centru města nebo si odpočinout a připomenout tradiční řemesla a vánoční zvyky. Po celý advent je připraven bohatý program, více na www.budejce.cz.

18. 11. – 6. 1. 2024 Adventní trhy | náměstí Přemysla Otakara II. | Tradiční řemesla a vánoční zvyky s bohatým kulturním programem

2. 12. Rozsvícení vánočního stromu | náměstí Přemysla Otakara II.

5. 12. Přilet anděla | náměstí Přemysla Otakara II. | Z Černé věže se snese anděl se svým poselstvím.

8. 12. Zvonkový průvod, Vránkovy koledy | náměstí Piaristické a Přemysla Otakara II. | Tradiční koncert vánočních koled

11.–16. 12. Radniční vánoční trhy | Radniční nádvoří | Předvádění a prodej tradičního lidového umění

17. 12. Vánoce na starém městě a staročeská ulička v Panské | Piaristické náměstí a Panská ulice | Předvádění a prodej tradičního lidového umění

19. 12. Živý betlém | Piaristické náměstí | Borovanští betlemáři pantomimicky vyprávějí betlémský příběh

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2022
EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY

Turistické informační centrum
náměstí Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
tel.: +420 386 801 413
e-mail: info@c-budejovice.cz
www.budejce.cz

Táborské Vánoce

Svátečně vyzdobené město v závěru roku nabídne řadu programů pro dospělé i pro děti. Na Žižkově náměstí se bude rozsvěcet vánoční stromček, budou se tu rojit čerti a otevře se Staročeský vánoční trh.

Umělci předvedou ukázky vánočních zvyků a malé i velké potěší živým betlémem. Celý vánoční čas je protká koncerty, pohádkami pro děti a hudebními večery. Po dobu adventu se můžete zasnít a inspirovat na výstavě betlémů a vánočních ozdob.

Vyšla hvězda jasná

23. 11. – 7. 1. 2024 – Galerie 140

Tradiční vánoční výstava plná dekorací, ozdob, a perníčků, letos zaměřená na betlémy.

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu s pozváním na vánoční punč

1. 12. – Žižkovo náměstí

V podvečer zazní vánoční melodie, které nás naladí na vánoční čas, a v ulicích města potkáte anděly, posly Vánoc. Nebeská poštovna s obsluhou andílků splní vaše přání.

Čertoviny

5. 12. – Žižkovo náměstí

U kašny bude pekelný úřad s knihou hříchů, čerty, Luciferem a ohňovými efekty. Nebude

chybět tradiční nadílka od Mikuláše, pekelné veličenstvo, čertovská dílnička a další překvapení.

Kostelní betlémy na Táborsku

7. 12. – přednáškový sál Husitského muzea

Přednáška o historii výroby a stavění betlémů od nejstarších dob přes středověký rozvoj, likvidaci za Josefa II. až po současné podoby betlémářství.

Staročeský vánoční jarmark

9. a 10. 12. – Žižkovo náměstí

Přijďte si užít atmosféru staročeských Vánoc, vychutnat si bohatý kulturní program, obdivovat tradiční uměleckořemeslnou výrobu, nakoupit vánoční dekorace. Těšit se můžete na sto vánočních stánků, dřevěný historický kolotoč, dětskou dílničku a živé velbloudy. Budete si moci vyzkoušet staročeské vánoční zvyky a dovednosti

(pouštění a věštění z lodiček, lití olova a vosku, hod střevíčkem).

Vánoční koncert Jakuba Smolíka

19. 12. – Hotel Palcát

Můžete se těšit na vánoční koledy s dětským pěveckým sborem Fénix při Základní umělecké škole v Sezimově Ústí, promítání, vtipné historky a večer plný písní a zábavy.

www.visittabor.eu

Plzeňský kraj – vánoční pozvání

Předvánoční období je jedním z nejkrásnějších a nejoblíbenějších časů v roce. Pro mnoho lidí je to doba, kdy se těší na Vánoce a věnují se různým tradičním aktivitám.

Uličky měst a vesnic jsou osvětleny, a vytvářejí tak magickou atmosféru. Vánoční trhy, které se konají v mnoha městech, jsou skvělým místem pro nakupování dárků a ochutnávání tradičního vánočního jídla a nápojů. Nenechte si ujít kulturní a společenské akce, výstavu, divadelní představení, v muzeích se připravují tematické výstavy a nebudou chybět ani neodmyslitelné betlémy. A jaký by byl předvánoční čas bez zpěvu a koledy? Na mnoha místech Plzeňského kraje proběhne slavnostní rozsvícení vánočního stromu, kde si můžete zazpívat i vánoční koledy. Vánoční svátky

jsou symbolem klidu, pohody a radosti, užijme si je v tomto duchu plnými doušky opět i tento rok!

9. 12. 2023 | 14 hodin | Advent v Muzeu v Mariánské Týnici

Tradiční adventní odpoledne můžete strávit v muzeu, kde v rámci akce bude představena i nová dětská trasa Muzeem všemi smysly.

3. 12. 2023 – 7. 1. 2024 | 16 hodin | Muzeum Českého lesa Tachov

O první adventní neděli bude již tradičně zpřístupněn velkoplošný betlém. V letošním roce tyto tradiční betlémy doplní výstava části sbírky afrických betlémů.

Mechanický betlém v Muzeu Šumavy Sušice

Jeden z největších mechanických betlémů v České republice s dominantním znázorněním starobylého města Sušice. Dílo zachycuje život, tradiční řemesla v půvabné šumavské krajině, významné šumavské památky a lidovou architekturu. Tento betlém je k vidění celoročně, proto neváhejte a přijďte se sami přesvědčit.

16. 12. 2023 | 17 hodin | Vánoce na hradě Opálka

Jak jinak strávit předvánoční čas než na hradě, kde na vás čeká krásná vánoční výzdoba. Můžete také nahlédnout do strašidelného podzemí. Čekají na vás trhy, kde si můžete vychutnat svařák a medovinu. Od 18.00 hodin bude vánoční koncert.

PLZEŇSKÝ KRAJ

www.turisturaj.cz

Zbirožský advent láká děti i dospělé

Město na rozhraní dvou chráněných krajinných oblastí, Křivoklátsko a Brdy, vás zve na zajímavé kulturní akce, trhy i umělé kluziště. Město Zbiroh připravilo bohatý adventní program.

Předvánoční trh a rozsvícení vánočního stromu proběhne v neděli 26. listopadu v proluce na Masarykově náměstí. Kromě trhu je připraveno vystoupení ZUŠ Václava Vačkáře a vánoční koncert Bohuše Matuše. První adventní neděli se rozsvítí první svíčka na velkém věnci v proluce a oficiálně se zahájí advent. V kině se o předvánoční atmosféru tohoto večera postará ZUŠ svým koncertem.

V úterý 5. prosince bude na děti čekat u kostela sv. Mikuláše nadílka, ve středu 13. prosince se budou spolu se ZŠ a MŠ společně zpívat koledy při akci „Zbiroh zpívá koledy“, kdy bude v proluce

jarmark základní a mateřské školy. Předvánoční čas zpříjemní vánoční koncert ZUŠ Václava Vačkáře v kostele sv. Mikuláše 18. prosince.

Na dobu adventu a Vánoc město připravilo pro veřejnost do proluky na náměstí již druhým rokem umělé kluziště. A každou adventní středu, pátek, sobotu a neděli prodej svařeného vína, teplých nealkoholických nápojů a vánočních drobností.

Bohatý vánoční program chystá i zámek Zbiroh. Kromě adventních prohlídek expozic připravil na první adventní sobotu vánoční jarmark a v podvečer koncert v Muchově sále.

Přijďte prožít advent a čas vánoční do Zbiroha.

Informační centrum Zbiroh
Mikroregion Zbirožsko
Masarykovo náměstí 624, 338 08 Zbiroh
tel.: +420 373 749 521
e-mail: infocentrum@zbiroh.cz
www.zbiroh.cz/mesto

Sport areál Klíny

Klínovec – pohled z Ústeckého kraje

ZIPLINE ve Sport areálu Klíny

Ze svahu s větrem o závod

Lýžařská střediska, plná svahů všech obtížností, propojují upravované tratě, ale i zasněžené pláně a čekají v Ústeckém kraji na své tradiční návštěvníky i nové objevitele.

Jedna z lanovek k vrcholu Klínovce

Na hřebeni Krušných hor

Nečekaně komfortní sjezdové lyžování v Ústeckém kraji

Skuteční zasloužilci sjezdového lyžování dávno dobře vědí, že Krušné hory jsou tajný tip pro komfortní a klidné lyžování na členitých sjezdovkách vybavených i fun parky a snow parky pro milovníky snowboardů. Největším lyžařským střediskem je **Klínovec** s bezmála 32 kilometry sjezdovek a nadstandardním počtem vleků a lanovek, který je navíc teritoriálně i skipasem propojen s areálem Neklid a na saské straně hor s areálem Fichtelberg, takže výsledkem je 47 kilometrů sjezdových lyžařských, snowboardových i sáňkařských tratí. Druhý

největší areál najdeme na **Klínech**. Tady budou nadšené především rodiny s dětmi, pro ty jsou zdejší tratě úplně ideální. Hledači nových a neznámých terénů pak jistě ocení menší areály v **Telnici, Horním Podluží nebo Polevsku**.

Ústecký kraj – běžců na lyžích země zaslíbená

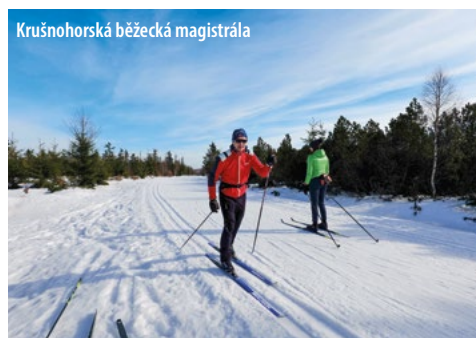
Ústecký kraj ze západu a severu chrání hřeben hor. Tam všude se budou milovníci běhu na lyžích cítit jako v ráji. Stovky kilometrů kvalitně upravených stop, také díky dotaci Ústeckého kraje, členitě terény, nádherná krajina a hlavně – žádné davy

v několikastupech – klid, ticho a chvílemi i samota. Krušnohorská běžecská magistrála je nejproslulejší, ale celý hřeben Krušných hor nabízí jedinečné běžecské terény na mnoha místech propojené s tratěmi v sousedním Sasku. Zimní střediska **Klínovec a Klíny** jsou jen dvěma ze středobodů proplétajících se tras, známé jsou i trasy v okolí **Dlouhé Louky a Lesné**. I lesy nad Ústím nad Labem a Teplicemi nabízejí kvalitní tratě, a co teprve stoliční hora **Děčínský Sněžník** anebo stopy kolem skiareálu **Polevsko** na samé hranici Českého Švýcarska a Lužických hor.

Více tipů na zimní dovolenou nebo lyžařské výlety najdete na webových stránkách.

Krušné hory v zimě

Krušnohorská běžecská magistrála

Arnošt Goldflam

Bratři Goldflamovi

Ing. Stanislaus Goldflam (* 1. 2. 1864 Varšava – ☆ 7. 12. 1923 Brno) byl synem Szlama Abrama Goldflamma a Kajle, rozené Goldberg. Vystudoval techniku v Rize a Vídní a jako projektant pracoval na ředitelství Královopolské strojírny v Brně. Manželka Emilie Sára, rozená Lichtenbergová (* 27. 10. 1871 – ☆ po 15. 5. 1944 Osvětim), se s manželem Stanislausem brala 26. 7. 1896 ve Vídní a měli celkem devět dětí.

Telegram Adolfa Eichmanna ostravskému Gestapu: cílem transportu bude Nisko nad Sanem

Tábor Nisko nad Sanem u obce Zarzecze

První transporty evropských Židů v dějinách holocaustu

Invaze do Polska byl koordinovaný útok Německa a Slovenska 1. září 1939, Sovětský svaz napadl Polsko 17. 9. Kampaň skončila 6. 10. a Německo se Sovětským svazem si rozdělily dobytá území. Začátkem října 1939 nacisté vydali pokyn zřídit Judenreservat na území obsazeného východního Polska, kam chtěli deportovat evropské židovstvo.

Náboženská obec židovská v Mor. Ostravě

oznamuje:

K přeškolení, případně k přípravě k vystěhování musejí se všichni Židé, mužského pohlaví, hlásit v úterý 17. 10. 1939 o 8. hodině ranní v jízdárně v Mor. Ostravě, Vítkovická ulice (kostel Don Bosco).

Nedostavení má v zápatí státně-policejní opatření.

Oznámení v novinách o povinném přihlášení Židů na „přeškolení“

Ostravská židovská obec vydala 11. 10. 1939 výzvu ostravského gestapa k okamžité registraci všech Židů nad 14 let. Soupis (4510 osob, 2232 mužů) musel být nahlášen do 14. 10. Muži se měli dle výzvy dostavit v úterý ráno 17. 10. do jízdárny u kostela sv. Josefa v Moravské Ostravě (Don Bosco) k přeškolení před odjezdem. Mnoho mužů před deportací prchlo do jiných míst, proto se akce neobešla bez improvizací. Židovská obec ve Frýdku dostala příkaz k nástupu 16. 10. v poledne, a tak se mnozí ráno 17. 10. dostavili bez zavazadel. Po formální prohlídce byli muži postupně odvázeni na nádraží v Přívoze, kde byli v uzamčených vagoncích celou noc. Ve středu 18. října asi v 8.30 vyjela souprava 51 vagonů (29 nákladních se stavebním materiálem) s 901 Židy přes Bohumín, Osvětim, Krakov, Rzeszów a Przeworsk do města Nisko na řece San. Tyto tzv. „dobrovolné“ transporty pokračovaly 20. 10. z Vídně (912 mužů) a Katovic (875 mužů). Druhý transport z Mor. Ostravy 26. 10. večer (400 mužů) vzal vězně dodané brněnským

gestapem a ukryvače z prvního transportu. V Katovicích byl připojen k druhému katovickému transportu (1000 mužů) a 27. 10. večer odjel do Niska. Druhý vídeňský transport (669 mužů) vyjel 26. 10. a do Niska dorazil 29. 10. V Katovicích a Vídní byly připravovány třetí transporty, ale odjel jen transport 1. 11. z Mor. Ostravy (322 mužů), s vězni z Prahy, ale do Niska kvůli povodni strženému mostu přes řeku San u Zarzecze nedorazil a byl odkloněn do ghetta v Sosnovci. Absurdní pro akci Nisko bylo, že už den před odjezdem prvního transportu Hitler 17. 10. po konzultaci s Himmlerem akci pozastavil.

Dopis Emilie Sára Goldflamové, datovaný 16. 10. 39. „Nejmilejší děti! Je mi velmi smutno, že od vás nemám žádné psaní. Doufám, že jste všechny zdravé. Ty, Bedřišku, napiš mi pravdu, zdali Arnoštek nic nemá a zdali pilně a pravidelně používá pudr, který jsme mu dali na Špilberku. Je ta vyrážka již lepší? Co jinak všichni děláte, napište mi v dopise pár řádek. Jaké prádlo vám mám poslat příští úterý? U nás je vše stejné, v myšlenkách jsem dále s vámi.

Viktor, Otto, Rudolf a Bedřich Goldflamovi, synové Stanislause a Emilie Sáry Goldflamových, byli v září 1939 v Brně zatčeni gestapem a internováni ve věznici na Špilberku. Následně byli převezeni do Mor. Ostravy a zařazeni 18. 10. do transportu do Niska nad Sanem (Bedřich v seznamu není, pozn. autora). Po příjezdu do Niska byli podrobeni přísné selekci. Kapacita tábora byla 500 vězňů, a tak bylo nutné ponechat jen odborníky na stavbu a provoz tábora u obce Zarzecze. Ihned po příjezdu bratry strážce SS vyvedly ve skupině asi sta mužů za řeku San a nařídily jim přejít sovětskou hranici. Kdo se vrátí, bude zastřelen! Bratři překročili hranici u obce Siňava 31. října a do Lvova došli 9. listopadu. Trasu asi 180 km zvládli za 19 dní. Viktor s Rudolfem zůstali ve Lvově, Otto a Bedřich šli do nedaleké obce za prací.

Viktor Goldflam v sovětském gulagu

Ing. Viktor Goldflam (* 17. 11. 1896 Vídeň – † 14. 1. 1980), strojní inženýr, se poprvé oženil 16. 8. 1925 v Brně s Markétou Seidlerovou (* 30. 9. 1902 – † po 23. 4. 1942), dcerou Maxe Seidlera a Bertý Jellinek (* 27. 6. 1869 – † po 15. 10. 1942 Treblinka). Bydleli v brněnské Boční ulici 7, kde se jim narodila dcera Liana (* 29. 5. 1931 – † po 23. 4. 1942 Lublin). Před deportací bydleli ve Smetanově ulici 43. Markéta s dcerou Lianou byla deportována z Brna 2. 12. 1941 transportem G pod čísly 276 a 277 do terezínského ghetta. Z Terezína odjely 23. 4. 1942

Viktor Goldflam po válce

transportem A1 jako čísla 4 a 5 do Lublinu, kde obě zahynuly. Maminka Markéty Berta Seidlerová byla deportována z Brna 31. 3. 1942 transportem Af jako číslo 286 do Terezína a odtud 15. 10. 1942 transportem Bv jako číslo 873 do Treblinky, kde také zahynula.

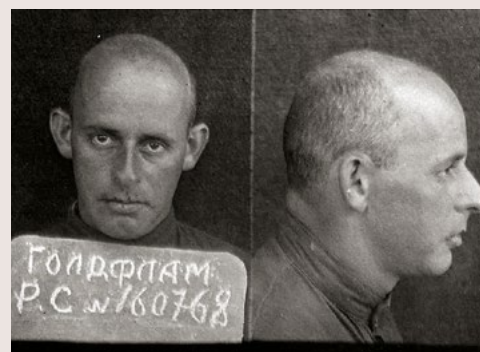
Viktor byl Sověty zatčen 27. 5. 1940 a odsouzen 10. 2. 1941 za nelegální přechod hranice SSSR. Trest nastoupil v gulagu Volgogol na Volze, kde se setkal s bratrem Rudolfem, odsouzeným v samostatném procesu. Po propuštění z gulagu byl do čs. vojska odveden v Buzuluku 17. 2. 1942 pod kmenovým číslem 0.302/M, č. protokolu 0.362. Viktor se probojoval s armádou domů, odešel z armády a vrátil se do Brna. Bydlel v Botanické ulici číslo 8 (doloženo 1948) a podruhé se oženil s Němkou Josefíne.

Bedřich Goldflam, v uniformě, po válce

Ing. Bedřich Goldflam (* 17. 2. 1904 Brno – † 16. 7. 1977) vystudoval Vysokou školu technickou v Brně, kde promoval roku 1928. Oženil se 21. 7. 1945 s lékařkou **Olgou**, roz. Borkovou (* 24. 9. 1913 – † 21. 11. 1990), dcerou Rudolfa Borka a Františky, roz. Duchoňové. V záznamu o svatbě je uvedeno: „Příjmení zde zapsaného ženicha a jeho otce zní správně Goldflam, a nikoliv Goldflamm. Opraveno dle rodného listu děda, vydaného dne 30. 7. 1874 úřadem stavu civil. ve Varšavě. Zapsal dne 4. 7. 1968 zástupce matrikáře Havelka.“ Rodina bydlela v brněnské ulici U Botanické zahrady 52 a měla tři syny. Olga i chlapečci přečkali válku díky smíšenému manželství. Synové v roce 1968 emigrovali, Stanislav zemřel v Hamburku, Rudolf žije v USA a Pavel v Německu. Osudy Bedřicha v SSSR nejsou jasné, nejspíš byl poslán na nucené práce jako Otto. Po propuštění na svobodu sovětskými úřady vstoupil do čs. zahraničního vojska v Buzuluku 25. 5. 1942, kmenové číslo 0.759/M a 0.366/D, č. protokolu 0.949. Za válečné hrdinství získal Řád rudé hvězdy a Československý válečný kříž 1939. Válku

přežil, ale doplatil na to, že po roce 1945 zůstal v armádě. V hodnosti plukovníka byl v 50. letech souzen ve vykonstruovaném procesu a odsouzen ke třem letům vězení.

Rudolf Goldflam v sovětském gulagu

Rudolf Goldflam (* 23. 6. 1906 Brno – † 19? Terst) vystudoval reálné gymnázium a abiturientský kurz při obchodní akademii v Brně. Pracoval jako exportní referent brněnské filiálky vídeňské firmy. Když byl propuštěn z gulagu, vstoupil do čs. zahraničního vojska v Buzuluku 17. 2. 1942, kmenové číslo 0.301/M, č. protokolu 0.361. Přežil válku a vrátil se do Brna. Oženil se s rumunskou židovkou Trudy, se kterou měl dvě dcery, Nadu (* 1946) a Nikoletu (* 1956). Manželství to ale nebylo šťastné. Přesto se nerozvedli, byť žili částečně odděleně. Rudolf v roce 1947 emigroval s celou rodinou do italského Terstu, kde později také zemřel.

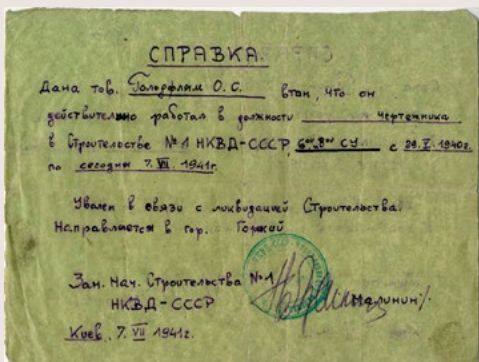
Otto Goldflam

Ing. Otto Goldflam (* 19. 5. 1899 Vídeň – † 26. 12. 1996) vystudoval Vysokou školu technickou v Brně, kde absolvoval roku 1922. Po škole pracoval jako projektant v Královopolské strojárně a v První brněnské strojárně jako vedoucí projekčního oddělení. Byl členem Čs. vládní komise pro unifikaci parních kotlů.

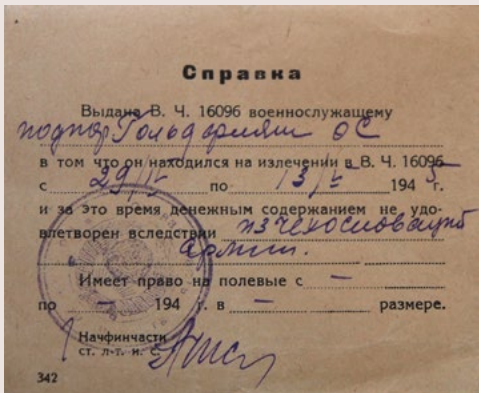

Šarlota Eisenbergová, matka Soni a Niny

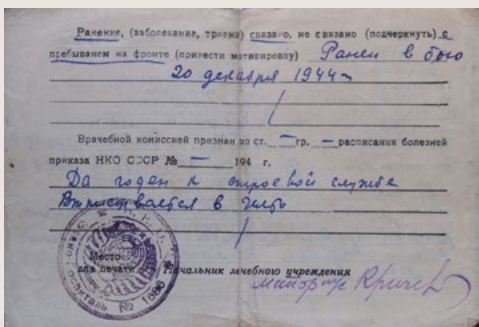
Otto se ve Lvovské oblasti dostal do městečka Sokal', kde hledal práci. Seznámil se tu s budoucí manželkou Soňou Eisenbergovou (* 14. 2. 1915 Sokal' – ☆ 7. 6. 1963 Brno) dcerou Borise Eisenberga rytce a Šarloty, rozené Schnitzerové (* ??? – ☆ ???), Soňa tu žila s matkou a se sestrou Ninou (* ??? – ☆ ???). Sokal' po porážce Polska připadl Sovětskému svazu, 22. 6. 1941 byl obsazen Němci

Potvrzení o ukončení podniku a Otto byl odeslán do města Gorkij

Potvrzení o bojovém zranění 20. 12. 1944, lékaři souhlasí s návratem na frontu

Potvrzení z léčení: po zranění byl ppor. Goldflam hospitalizován v nemocnici od 29. dubna do 13. května 1945

a v červenci 1944 osvobozen Rudou armádou (dnes Ukrajina). Šarlota s dcerami přijaly občanství SSSR. Soňa tu pracovala v závodní kuchyni. Otto se Soňou si slíbili, že když přežijí válku, napíší si. Matka s dcerami přežila německou okupaci v Sokalu u Poláků, kteří ji s dcerami ukryvali ve výklenku za skříní.

Arnošt s maminkou Soňou

V Brně po válce, Otta, Soňa a Arnošt se strýcem Vilémem u jeho Tudora

Arnošt Goldflam, miminko

a předloktí, což dokládá dochované oznámení kolegia lékařů z 20. 12. 1944, že může pokračovat v bojích, a druhé mluví o léčení ppor. Goldflama v nemocnici od 29. 4. do 13. 5. 1945. Za své hrdinství byl Otto vyznamenán Řádem rudé hvězdy.

Opustil armádu a vrátil se do Brna. Napsal do Sokalu Soně a nabídl jí, aby se s matkou a sestrou vystěhovala do Brna. Problém byl se sovětskými úřady, proto Otto a Soňa uvedli, že jsou manželé, brali se na počátku války, jen během ní ztratili dokumenty, což nakonec Sověti uznali. Otto a Soňa spolu žili, nikdy se nevdali, bydleli v Brně, v Sadové č. 38, kde se jim narodil 22. 9. 1946 syn Arnošt Boris, dnes uznávaný divadelní režisér, herec, dramatik, spisovatel, výtvarník a pedagog. Svědky zápisu o narození byli Arnoštovi strýcové Viktor a Bedřich.

Žofie Eisenbergová, nevlastní sestra Arnošta Goldflama

Otto byl zatčen policií a v květnu 1940 poslán z Lvovské oblasti do Kyjeva jako projektant na stavbu řízenou NKVD. Po německém napadení Sovětského svazu byla stavba uzavřena a Otto byl krátce před dobytím Kyjeva Němci 7. 7. 1941 odeslán do města Gorkij (Nižnij Novgorod) a odtud do Andižanu v Uzbekistánu, kde do dubna 1942 pracoval v autodílně. V rámci amnestie byl propuštěn a vstoupil v Buzuluku do našeho zahraničního vojska 25. 5. 1942, kmenové číslo 0.989/M, č. protokolu 0.944. Přežil dvě válečná zranění, do stehna

Příhoda ze Sokalu, vzpomíná Arnošt Goldflam: „Jistá židovská rodina, bylo to už na konci války, měla dceru, a aby ji zachránili, přepsali svůj dům na domovnici a holčičku pak u ní ukryli. Sami válku

nepřežili. Ale stalo se, že na konci války si strýc děvčete přišel k domovnici pro holčičku. Domovnice dům užívala, ale o holčičku se nestarala. Ta se popelila na dvoře, byla podvyživená, proto ji strýc vzal s sebou. Poptal se, kde jsou v okolí nějací Židé, a pak zaklepal u Arnoštovy babičky, maminky a její sestry. Děvčátko nechal u nich s tím, že si pro ni přijde. Doba ale byla neklidná a strýc si pro holčičku už nepřišel. Tak se stalo, že děvčátko zůstalo s ženami a přestěhovalo se s nimi do Brna. Nevěděli, jak se jmenuje, kolik jí je let, a tak jí dali jméno Zoša (Žofie) Eisenbergová, jméno své rodiny.“

Babička Charlotta Eisenbergová, dcera Nina a její syn Miroslav

Nina Eisenbergová, prov. Žďárová, teta Arnošta Goldflama

Nevlastní sestra Arnošta Žofie Eisenbergová byla u prvního svatého přijímání 4. 7. 1950 v Brně. Vyrostla s Arnoštem jako jeho nevlastní sestra. „Později žila v Brně-Lišni, u sestry mé maminky, u tety Niny. Vychodila zdravotní školu v Brně na Jalselské, byla zdravotní sestra. Nina si vzala vdovce,

pana Žďáru a měli spolu syna Miroslava. Nina už nežije, zemřela před lety na rakovinu,“ vzpomíná Arnošt.

Příběhy čtyř bratrů Goldflamových měly neuvěřitelně šťastné konce. Ne tak šťastné byly osudy zbylých členů rodiny.

Emilie Sára Goldflamová

Emilie Sára Goldflamová, matka bratrů a celkem devíti dětí, byla deportována z adresy Leoše Janáčka 17a, Brno XII. transportem Ae 29. 3. 1942 do terezínského ghetta jako číslo 673. O dva roky později byla transportem Dz 15. 5. 1944 odeslána do Osvětimi, transportní číslo 310, kde byla s největší pravděpodobností usmrcena.

Eliška Seidlerová, rozená Goldflamová

Eliška Seidlerová, rozená Goldflamová (* 20. 10. 1900 – ✨ po 23. 4. 1942 Lublin), byla dcerou Stanislause a Emilie Goldflamových. V roce 1923 je uváděna jako studentka medicíny a 16. 8. 1925 se v Brně provdala za Jana Seidlera (* 6. 2. 1900 Šumperk – ✨ 27. 8. 1942 Majdanek), což byl bratr Markéty Seidlerové, manželky Viktora Goldflama. Bydleli v Brně, Boční 7 (1925),

Eliška Seidlerová

dnes Ptašinského, a měli dvě děti, Stanislavu (* 11. 8. 1927 – ✨ po 23. 4. 1942 Lublin) a Pavla (* 30. 3. 1932 – ✨ po 23. 4. 1942 Lublin). Všichni čtyři byli deportováni z adresy Leoše Janáčka 17a, Brno XII. transportem G z Brna 2. 12. 1941 do terezínského ghetta pod čísly: Eliška 279, Jan 278, Stanislava 280 a Pavel 281. Stejně tak všichni čtyři byli z Terezína odesláni 23. 4. 1942 transportem Al do Lublinu, Eliška jako číslo 7, Jan 6, Stanislava 8 a Pavel 9. Jan Seidler byl později přemístěn do koncentračního tábora Majdanek, kde zahynul, jeho žena a děti zemřely v Lublinu.

Sylva Sára Goldflamová (* 17. 10. 1908 – ✨ po 1. 4. 1941 Piaski), další z dcer Stanislause a Emilie Goldflamových, žila před deportací také na adrese Leoše Janáčka 17a, Brno XII. Stejně jako její sestra Eliška s rodinou byla deportována 2. 12. 1941 transportem G, transportní číslo 275, do terezínského ghetta. Odtud byla odeslána 1. 4. 1942 transportem Ag jako číslo 19 do ghetta Piaski, kde zahynula.

Vilém Goldflam, asi 1949

MUDr. Vilém Goldflam (* 24. 12. 1901 Vídeň – ✨ 10. 2. 1986) byl absolventem Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně (titul 1930). Lékařskou praxi provozoval v Lelekovicích a v Brně-Bystřici (doloženo 1935). V Brně uzavřel 11. 8. 1935

Berta Sára Goldflamová

sňatek s modistkou Elsou, rozenou Herdey (* 18. 9. 1910 – † ???), dcerou Heinricha Herdeye a Josefy, rozené Ertlové. Bydleli na brněnské adrese Česká 10 (1935), později v ulici Smetanova 49. Vilém byl uvězněn 7. 4. 1944, ale byl propuštěn, poté nenastoupil do transportu a ukrýval se do konce války u své milenky ve sklepě. Právě na tuto milenkou na počátku války přepsal dům rodiny Goldflamů v Brně-Králově Poli. Milenka se ukázala být lakomá, což bratry po válce moc nepotěšilo, zvláště když se neměli kam vrátit, ale Vilémovi to zachránilo život. Vilém se po válce podruhé oženil, ale obě manželství byla bezdětná.

Arnošt Goldflam (* 29. 8. 1914 Brno – † 1. 4. 1942 Majdanek) byl povoláním brněnský kadeřník. V červenci 1939 byl internován na Špilberku, poté nejspíš propuštěn. Oženil se s Bertou

Arnošt Goldflam dostal své jméno po strýci Arnoštovi

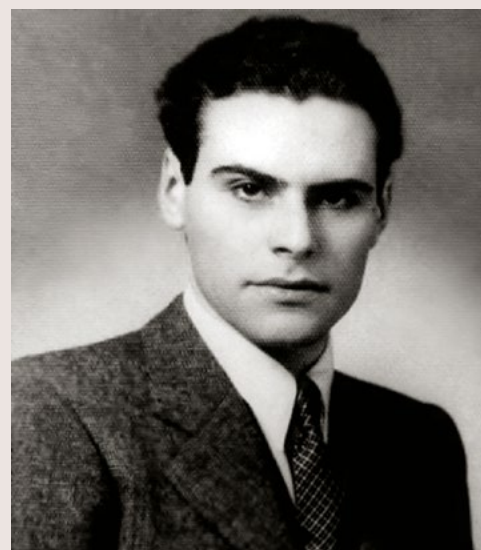
Sárou (* 18. 4. 1921 – † po 1. 4. 1942 Piaski), bydleli v Axmannově ulici 7, manželství bylo bezdětné. Z Brna byli s manželkou deportováni stejně jako sestry Sylva Sára a Eliška s rodinou 2. 12. 1941 do terezínského ghetta transportem G. Arnošt jako číslo 907 a Sára jako číslo 908. Poté byli transportem Ag již 1. 4. 1942 dopraveni z Terezína do ghetta Piaski, Arnošt pod číslem 20, Sára pod číslem 21. Sára byla zavražděna v ghettu, Arnošt byl předán do koncentračního tábora Majdanek, táborové číslo 7832, kde zahynul 21. 9. 1942.

Štěpánka Bassová,
roz. Goldflamová

Štěpánka Bassová, roz. Goldflamová (* 9. 12. 1897 Melk – † po 13. 6. 1942 neznámo), byla další dcerou Stanislause a Emilie Goldflamových. Provádala se za Juliuse Basse (* ??? – † 1936), obchodníka kůžemi v Brně-Králově Poli, bydleli v ulici Smetanova 43 a měli dva syny. Felix (* 23. 05. 1922 – † po 13. 6. 1942 neznámo) byl výborný student. Studoval na Reformním reálném gymnáziu v Brně-Králově Poli, v letech 1940/1941 na Spolkovém židovském reformním reálném gymnáziu, kde i maturoval (1941). Poté pracoval jako horník v oslavanských dolech do dubna 1942. Stanislav (* 9. 4. 1926 – † po 13. 6. 1942 neznámo) studoval na stejných školách jako bratr Felix, ale maturovat už nestihl. Z Brna byli deportováni do terezínského ghetta z ulice Srbská 17a 8. 4. 1942 transportem Ai, Štěpánka jako číslo 341, Felix 342

Stanislaus Bass

Felix Bass

a Stanislaus 343. Po dvou měsících byli z Terezína odesláni 13. 6. 1942 transportem AAi, Štěpánka jako číslo 861, Felix 862 a Stanislaus 863, na neznámé místo. Všichni zahynuli.

Hrob rodiny Goldflamových na brněnském židovském hřbitově

V rodinném hrobě Goldflamových na brněnském židovském hřbitově (hrob: 9 / řada: 3 / 28C) jsou uloženi Bedřich Goldflam, Viktor Goldflam, V. Goldflam, Otto Goldflam, Stanislav Goldflam, Soňa Goldflamová, Josefa (* 1904) a Hilda Goldflamová. In memoriam tu jsou zvěčněni 1942–1945: Emilie Goldflamová 1871–1944, Štěpánka Bassová, Felix a Stanuš, Eliška a Jan Seidlerovi, Stanuška a Pavel, Sylva Goldflamová, Arnošt a Berta Goldflamovi, Markéta Goldflamová, Liánka.

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

www.facebook.com/TerezinMemorial
www.pamatnik-terezin.cz

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

Žatec a krajina žateckého chmele

Naplánujte si prodloužený víkend v místě, které je čerstvě zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. Žatec a krajina žateckého chmele mají co nabídnout!

Chrám Chmele a Piva nabízí několik okruhů prohlídek. Areál zahrnuje labyrint z chmelových žoků, erbovní síň Žatecké chmelařské oblasti a unikátní chmelový orloj. Proč se pěstuje světově nej kvalitnější chmel na světě právě v Žatci, kde byl nalezen nejstarší pivní účet a kdo jsou Homolupulové, vám poví průvodce, který vás provede celou historickou budovou. Prohlídka pokračuje do nejstarší **Sladovny**, která nabízí několik expozic, např. o sladovnictví. Mezi velmi oblíbené patří také *Historie NeObyčejné tužky*, kde si můžete svoji vlastní tužku vyrobit. Věděli jste, že Žatec je malý Hollywood? Další z expozic vám ukáže místa, kde se v Žatci natáčely známé filmy jako *Králíček JoJo* nebo *Bídníci* a další.

Do areálu patří bezplatná relaxační zóna **Klášterní zahrady**, která je obohacena o kašnu Chmelových rytířů, historickou tyčovou chmelnicí nebo bylinkovou zahradu. Velkým lákadlem je i miniZOO s ptačí voliérou, několika pávy a výběhem s kozami.

Součástí komplexu CHCHP je majestátní **Chmelový maják**, který získal ocenění v architektonické soutěži. Nabízí výhled na celý Žatec a okolí. V sezoně lze nahoru vystoupat také výtahem s jedinečnou 3D projekcí a s průvodcem, který výhled obohatí zajímavým výkladem.

Hned vedle Chrámu Chmele a Piva je světově největší muzeum svého druhu – **Chmelařské muzeum**. Na ploše 4 000 m² představuje vývoj chmelařství od raného středověku do současnosti. Kromě zajímavých sbírek muzea se seznámíte s vlastním objektem, který je technickou památkou a příkladem industriální účelové architektury z konce 19. století ve městě proslulém nej kvalitnějším chmelem na světě.

Jedinečnou atmosféru vám nabídne plně zrekonstruovaný **Mederův dům**, který nabízí prohlídku interiéru měšťanského domu, středověkého podzemí s interaktivní expozicí, bylinkářskou dílnou,

archeologické pískoviště nebo komůrku dobrého skřítky pro nejmenší návštěvníky.

Pokud máte rádi výhledy, nemůžete opomenout **Radniční věž** s novou expozicí – *Žatec v proměnách času*. Nechybí v ní základní historická data, představuje zajímavé osobnosti, které v Žatci žily, ale i ty, které sem zavítaly, jako třeba krále a císaře, popraveného primátora Hošťálka nebo pisáře Jana. Výstava se také věnuje radničním hodinám, válečným událostem a shrnuje vše, co stálo nebo mělo stát na místě dnešní chmelničky.

Absolutní recesí je **Muzeum Homolupulů**. Historie dávných obyvatelů žatecké chmelařské oblasti, jejich pivní kultura, ostatky nejstaršího pivaře a neskutečně vtipný průvodce, který vás se vším extrémně důležitým pro tuto oblast seznámí.

Dalším tipem je **Muzeum Pivovarnictví**, kde si v rámci expozice můžete na interaktivní tabuli uvařit pivo – není to vůbec jednoduché.

Projděte se také do **historického centra**, kde se pokocháte několika skvosty. Nejmenší chmel-

nička na světě, druhá největší synagoga v ČR, hrob nejstaršího pivaře, Žatecký pivovar a oblíbená místa filmařů naleznete právě tam. Výbornou procházkou je také cyklostezka vedoucí kolem řeky Ohře nebo stezka mezi chmelnicemi u zámku **Stekník**.

Není toho málo, že? A zdaleka to není všechno, co můžete v Žatci a jeho krajině navštívit. Žatec musíte zkrátka zažít!

**Turistické informační centrum
Městský úřad Žatec
nám. Svobody 149, 438 01 Žatec
tel.: +420 415 736 156
e-mail: infocentrum@mesto-zatec.cz
www.infozatec.cz**

**Turistické informační centrum
Chrám Chmele a Piva CZ, p. o.
nám. Prokopa Velkého 1951, 438 01 Žatec
mobil: +420 725 861 895
e-mail: info@chchp.cz
www.chchp.cz**

Třebechovice pod Orebem – město betlémů

Třebechovické muzeum betlémů se specializuje na prezentaci betlémů a betlemářství. Jeho sbírkový fond tvoří na 600 betlémů z nejrůznějších materiálů částí České republiky i zahraničí.

Mechanický třebechovický betlém Josefů Probošta, Kapuciána a Frimla

V rámci letošního výročí 800 let od postavení prvního betlému jsme připravili výstavu „Betlémy z celého světa“, která představí betlémy z různých zemí.

Třebechovický Proboštův betlém

Kdo dokázal před více než sto lety vymyslet a sestavit betlém, v němž je na 2000 vyřezávaných dílů? Kdo je autorem dřevěného divadla o váze přes jednu tunu, s množstvím hradeb, paláců, kostelíků, mlýnů, poustevny a 400 filigránských figurek lidí a zvířat na ploše 7 × 2 metry? Je to zásluha tří Josefů – Probošta, Kapuciána a Frimla. Pojďte s námi na výlet do časů, kdy se zrodila naše jediná národní kulturní památka, která nebyla na objednávku. Což znamená, že vznikla bez jakékoli finanční podpory.

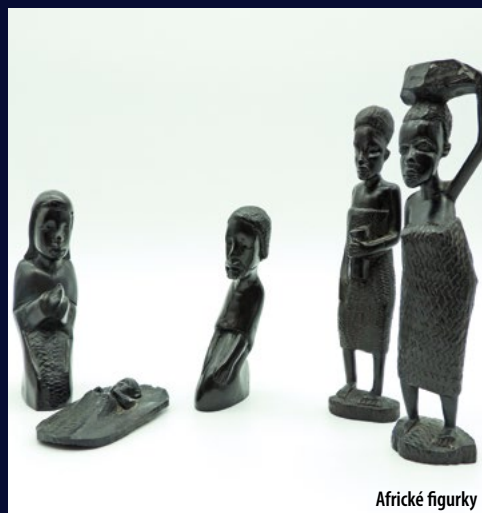

Betlém z Bolívie

Neapolské figurky

ale základní myšlenka zůstala stejná – připomenutí narození Spasitele. Muzeum si pro tento významný rok připravilo několik akcí, které vyvrcholí v listopadu otevřením nové výstavy „Betlémy z celého světa“. Na listopad a prosinec připravujeme workshopy o stavění betlémů a o vánočních tradicích.

Africké figurky

Jde o nejslavnější betlém světa, pýchu muzea v Třebechovicích pod Orebem i celé České republiky a jeho shlédnutí je zážitek na celý život.

Betlémy z celého světa 16. 11. 2023 – 30. 11. 2024

V letošním roce si společně s celým světem připomínáme významné výročí - 800 let od postavení prvního živého betlému. Stalo se tak v roce 1223 nedaleko italského městečka Greccio. Půlnoční mše sloužená sv. Františkem z Assisi je považována za počátek betlemářské tradice. Za osm století si betlemářská tradice prošla dlouhým vývojem,

Třebechovické muzeum betlémů
Masarykovo nám. 1426
503 46 Třebechovice pod Orebem
tel.: +420 495 592 053; mobil +420 702 175 450
www.betlem.cz; www.itrebechovice.cz

Brigádní generál Karel Mareš (125 let)

První velitel 311. československé bombardovací perutě RAF, brigádní generál Karel Mareš, se narodil 3. listopadu 1898 v Táboře do rodiny železničáře. V Táboře absolvoval reálné gymnázium a v únoru 1917 narukoval do rakousko-uherské armády.

Brigádní generál
Karel Mareš, 1946

Pamětní deska gen. Mareše, Gymnázium Pierra de Coubertina, Tábor

V lednu 1918 padl do zajetí na italské frontě a přihlásil se do legie. Bojoval v 6. divizii čs. armádního sboru v Itálii. Po návratu do vlasti sloužil na Slovensku. V roce 1923 nastoupil k leteckému pluku v Olomouci a roku 1926 byl jmenován polním pilotem. Od 15. září 1936 se stal velitelem Leteckého zkušebního oddílu při Vojenském technickém a leteckém ústavu. Po německé okupaci se zapojil do odbojové činnosti Obrany národa. 23. dubna 1940 odjel tajně přes Slovensko do Jugoslávie a přes Sýrii do Francie. Po její kapitulaci se mu 24. června 1940 podařilo odjet do Anglie, kde se stal velitelem 311. čs. bombardovací perutě RAF.

V srpnu 1942 byl převelen na funkci zástupce náčelníka čs. vojenské mise v SSSR. Do vlasti se vrátil 25. února 1946. V souvislosti s procesem generála H. Píky byl v roce 1948 zadržen a vyšetřován. Na vlastní žádost odešel 1. listopadu 1949 do výslužby, následně byl degradován na vojína a vystěhován s rodinou z Prahy do Kosovy Hory u Sedlčan. Zemřel 10. června 1960 v nemocnici v Praze a pohřben byl na Novém hřbitově v Táboře. Rozkazem č. 09/13. 4. 1990 prezidenta ČSFR Václava Havla byl 3. května 1990 v plném rozsahu rehabilitován a byla mu in memoriam vrácena hodnost brigádního generála.

-mf-

„Nekuř, cvič a zakrátko budeš zase chlapík!“ (85 let)

Mladý hlasatel 17. prosince 1938 na poslední straně 7. čísla IV. ročníku časopisu v komiksovém zpracování přinesl Černé jezdce. Světlo světa tak spatřil kultovní komiks Rychlé šipy.

Příběhy Rychlých šípů vycházely v časopise
Mladý hlasatel

V prvním příběhu chlapecké party nebyla
o Rychlých šipech ani zmínka

Jaroslav Foglar nikdy neprozradil jejich předlohu, ale... Zmlada byl členem klubu 48 OS Jestřábi, který opustil, ale později „přijal“ jméno Jestřáb. A tak svá dobrodružství prožili Mirek Dušín, Jarka Metelka, Jindra Hojer, Červenáček a Rychlonožka v ne až tak fiktivní pražské čtvrti Stínadla, ke

Jaroslav Foglar. Dobrodružství Rychlošipáků, Vontové, bývalý Velký Vont Karel Nekola alias Širokko, zlé Bratrstvo kočičí pracky i zámečnický učeň Jan Tleskač nás bez nadsázky vzrušují dodnes. A co vy? Volíte Losnu, nebo Mažňáka?

-namo-

Foglarův odznak z klubu Jestřábi

teré neodmyslitelně patří žlutý špendlík, ježek v kleci a osvěcený kostel. Jaroslav Foglar poutavým, vtipným a poučným vyprávěním naplnil původní záměr vzniku komiksu – navýšení nákladu časopisu Mladý hlasatel. Otcem ilustrátorem byl Jan Fischer, pokračovateli pak Václav Junek, Bohumír a Marko Čermákoví. Rychlým šípům nepřál nacistický režim ani ten komunistický. Přesto, s přestávkami, vycházely až do roku 1989, autorem všech příběhů byl vždy

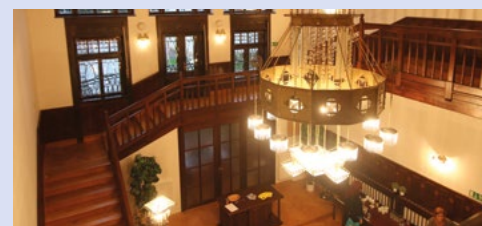
Secesní skvost – Hernychova vila

Secesní vilu najdete v Ústí nad Orlicí a navštívit ji můžete při návštěvě expozic městského muzea. V čase adventu vás nadchne vánoční výzdobou a výstavou ústeckých malovaných betlémů.

Vilu, dnes kulturní památku, ve stylu florální secese si nechal postavit ústecký průmyslník Florian Hernych (1855–1923), který přeměnil podnik svého otce Jana v prosperující textilní firmu. Stavební plány vyhotovila karlínská firma Matěje Blechy (1861–1919), ve své době významného pražského architekta a stavitele. Samotnou výstavbu provedl s největší pravděpodobností Josef Hernych, Florianův bratr, jeden z místních stavitelů. Kolaudace se konala již 25. února 1907.

Kvůli 1. světové válce a s tím související ztrátě exportních trhů se dostala firma Jan Hernych a syn do finančních potíží. Přesto rodinné sídlo zůstalo v přímém vlastnictví rodiny Hernychů až do roku 1951. Tehdy byli Hernychovi nuceni uzavřít desetiletou nájemní smlouvu s Ústřední radou odborů v Praze a vila sloužila jako školicí středisko. Od roku 1955 se nájemcem stala Hudební škola, vývažovna, Dům osvěty a Okresní lidová knihovna. Ve stavebních spisech z roku 1963 se o objektu mluví již jako o znárodněném majetku. V roce 1971 zde vznikl k 50. výročí založení KSČ Památník revolučních tradic.

Po přestěhování umělecké školy do nové budovy v lednu 2003 se stala Hernychova vila

majetkem města a v letech 2006 až 2008 prošla náročnou rekonstrukcí. Poté byla slavnostně otevřena 26. dubna 2008 již jako Kulturně společenské centrum česko-polského příhraničí. Dnes v prostorách budovy najdete expozice městského muzea a stylovou restauraci.

V interiéru objektu se dochovalo velké množství autentických detailů a prvků, např. secesní lustr nad vstupním schodištěm, velký lustr a kandelábr v hale ve stylu art deco, broušená okenní skla v hale, vnější dřevěné žaluzie, venkovní kovové stavební součásti.

[OU] Město Ústí nad Orlicí

www.ic.ustinadorlici.cz
www.poznejustinadorlici.cz

Zasněžený Veselý Kopec

Přijďte prožít adventní období do muzeí v přírodě

Národní
muzeum
v přírodě

Čas adventu a Vánoce nás i dnes přesvědčuje o tom, jak je příjemné se zastavit v každodenním shonu. Po staletí z generace na generaci si předkové mezi sebou předávali kouzlo těchto svátků oslavujících radost z lidské pospolitosti, obětavost a víru v nový začátek.

Muzeum v přírodě Zubrnice

Vánoce na Veselém Kopci

Na **svatou Kateřinu 25. listopadu** se obvykle konaly poslední taneční zábavy před adventem.

Na **svátek svatého Ondřeje 30. listopadu** začíná advent, čtyřtýdenní doba rozjímání, půstu a příprav na příchod Spasitele. Zároveň se však lidé snažili poodhalit roušku budoucnosti a při odlévání oliva zjistit, co je čeká.

V den **svaté Barbory 4. prosince** se řežou větvičky třešní. Věřilo se, že pokud vykvetou na Štědrý den, svobodná dívka, která se o ně starala, se do roka vdá. V některých vesnicích na Horácku v předvečer tohoto svátku obcházely vesnicí bílé postavy **barborek**, přestrojené dívky, které navštěvovaly rodiny s dětmi. Hodné odměnily pamlskem, zlobivým pohrozily metlou. Na Valašsku chodila v předvečer svátku Neposkvrněného početí Panny Marie 8. 12. **Mikulášova matička**. Oblečena byla v bílých plachtách, příchod oznamovala cinkáním malého zvonku a vcházela beze slov s košíkem a prutem

či metličkou v ruce. Poslušným dětem nadělovala drobné dárky (často sušené ovoce) nebo slúpek, tenkou svíčku svinutou do různých tvarů, když ji dětem zapomněl darovat Mikuláš. Neposlušné děti, co se nechtěly modlit, trestala prutem. V tichosti pak zase odcházela k další rodině.

13. prosince si připomínáme **svatou Lucii**. V tento den se mělo ukončit předení a draní peří. Kolo vraty se stěhovaly na půdu, kde odpočívaly až do 6. ledna. V některých místech Valaška a Horácka na dodržování zákazu předení dohlížely bílé oděné ženské postavy, které se nazývaly **lucky**. Měly zamoučenou tvář, vlasy zakryté bílou plachetkou, v ruce husí brko, pohybovaly se mlčky a velmi důstojně. Prohlížely příbytek, zda hospodyně nepřeđe a řádně uklízí na vánoční svátky. Pohybem brka naznačovaly obřadní vymetání příbytku před vánočními svátky.

V lidovém prostředí byl **Štědrý den** považován za jeden z nejvýznamnějších svátků v roce.

Příbytek byl uklizen a sváteční jídla k obřadní večeři měla hospodyně připravena. Zároveň byl tento den (zvláště večer) opředen magickým kouzlem. Vázala se k němu celá řada zvyků, které měly buď poodhalit roušku halící budoucnost jednotlivců, nebo příznivě naklonit osud v následujícím roce.

Na **svatého Štěpána 26. prosince** odcházeli čeledíni a děvečky ze služby. Do nové služby nastupovali až na Nový rok. Hospodář jim dal výslužku v podobě buchty nebo bochníku chleba, aby v době volna netrpěli hladem. Tomuto pečivu se říkalo mládě. V tento den ve vesnicích obcházeli koledníci, kteří přáli štěstí a zdraví. Děti chodily na koledu k příbuzným a kmotrům, od kterých dostávaly za odměnu pamlsky a někdy i drobné mince.

Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm

V lidovém prostředí skončilo období zimních svátků na **Tří krále 6. ledna**. Odstrojil se vánoční stromeček, hospodář si z něho uložil kmínek. Ten použil na jaře, když poprvé vyjžděl na pole, aby si z něj zhotovil násadu k bičí. Tímto bičíkem obřadně zapráskal a věřil, že se mu úroda vyvede. Na Tří krále vesnicí obcházeli chlapci přestrojení za Kašpara, Melichara a Baltazara, zpívali píseň *My tři králové jdeme k vám, štěstí, zdraví vinšujem vám...* Za koledu dostávali opět odměnu v podobě pečiva, jablek a sušeného ovoce.

Kdo ví, odpoví...

1. Jak pokračuje věta: Na Štěpána...

- a) přijdou pěkná rána
- b) koleda, na Tří krále obleva
- c) není pána

2. Přes co se lilo olovo?

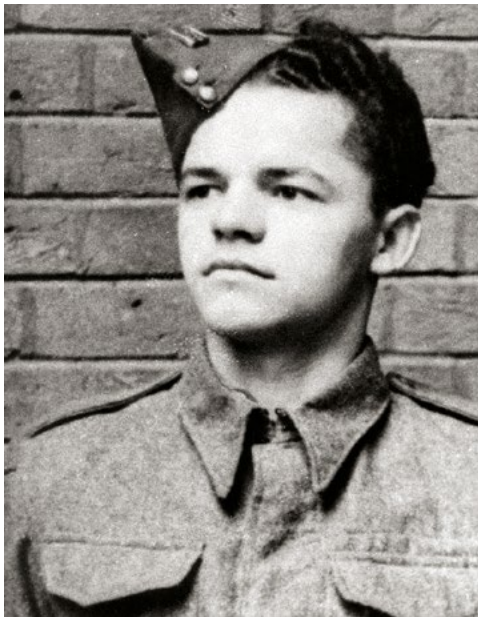
- a) přes ouško klíče
- b) přes nic
- c) přes cedník s velkými oky

 Své odpovědi nám pošlete do 5. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Národního muzea v přírodě zajímavé ceny.

Národní muzeum v přírodě
e-mail: muzeum@nmvp.cz
FB: [NarodniMuzeumVPriode](https://www.facebook.com/NarodniMuzeumVPriode)
www.nmvp.cz

Příslušník výsadku Steel (100 let)

V Trenčíně se do rodiny železničáře Jana Dvořáka a jeho ženy Karly, rozené Wolfanové, narodil 13. listopadu 1923 syn Oldřich. Pozdější účastník zahraničního odboje a příslušník výsadku Steel.

Svobodník Oldřich Dvořák

Otec pracoval jako strojvedoucí u ČSD, a díky tomu se jeho rodina, včetně dalších tří sourozenců, často stěhovala. Oldřich navštěvoval obecnou školu v Žilině, kde začal také studovat na reálném gymnáziu. Po vzniku Slovenského státu 1939 se s rodinou přestěhoval do Brna, kde pokračoval ve středoškolských studiích. Z protektorátu uprchl 24. 1. 1940 přes Slovensko, Maďarsko, Jugoslávii a Bejrút do Francie. Zde byl 4. 4. zařazen k telegrafní rotě a prošel základním kurzem. Po pádu Francie 22. 6. byl v červenci evakuován do Anglie a zařazen k 2. pěšímu pluku, spojovací četě a 1. 1. 1941 k velitelské četě. Následně byl vybrán do výcviku pro plnění zvláštních úkolů. Od 15. srpna do 13. září absolvoval základní sabotážní kurz a poté parakurz. Telegrafní kurz absolvoval od 27. 2. do 18. 4. 1942. Poté byl 22. 4. zařazen do jednočlenného výsadku Steel, jehož cílem bylo technické zajištění rádiového spojení s Londýnem a podpora skupiny Silver A. Vysazen byl 28. 4. 1942 u dvora Požáry na Křivoklátsku. Po napojení na kpt. Bartoše byl přidělen k odbojové organizaci ÚVOD jako radista. Při přesunu na Slovensko, kde se chtěl ukrýt u sestry, byl 9. 7. 1942 zastřelen v obci Radošovce u Skalice. Jeho hrob najdete na ústředním hřbitově v Brně.

-felix-

Těžké začátky autobusů (115 let)

Dnešní pohodlné cestování autobusy se rodilo těžce. Tramvaje koněspřežné a posléze elektrické měly navrch. Počátky autobusové dopravy provázely navíc technické problémy i nehody.

Autobusovým linkám, tak jak je známe dnes, předcházela nájemní individuální doprava a potřeba přepravy poštovních zásilek. V Praze fungovala od roku 1875 koněspřežná tramvaj, kterou brzo nahradily parní a následně elektrické vozy. Konkurence tramvajím přibyla v roce 1905, kdy se u nás začaly objevovat první sezonní autobusové linky. První pravidelná linka začala fungovat v roce 1908 mezi Pardubicemi, Bohdančí a Holicemi. Dne 28. listopadu došlo k havárii u Semtína. Stroj praskla přední poloosa, sjel z hráze a zranilo se několik osob. V tomtéž roce se v Praze mohli od jara první pasažéři svést mezi Malou Stranou a Hradčany. Provoz ale provázely od počátku technické

problémy, autobusy občas nevyjely i několik dní. V listopadu došlo navíc k vážné nehodě, kdy vůz prorazil opěrnou zeď rampy pod Schwarzenberským palácem na Hradčanech. Přesto autobusy dostaly šanci i další rok. Problémy však pokračovaly, v září přestaly vozy kvůli zátěži jezdit přes Karlův most a hřebíček do rakve provozu autobusů zasadila nehoda 17. listopadu 1909. Při klesání Nerudovou ulicí došlo opět k poruše řetězového pohonu zadních kol a jen díky umění řidiče se nestala tragédie. Provoz byl okamžitě zastaven. Autobusová doprava se do Prahy vrátila s modernějšími stroji až v červnu 1925.

-liban-

foto © DP Praha; DP Pardubice

Český pogrom na Židech (105 let)

Rozptýlený národ Židů po dva tisíce let v Evropě zažíval tvrdý útlak. Na samém prahu vytouženého svobodného Československa došlo v prosinci 1918 k pogromu v moravském Holešově.

Složitá ekonomická a politická situace na konci války při přerodu od monarchie k nové republice s sebou přinesla obrovské nejistoty a sociální napětí. Mnohem snadněji se hledá viník za vlastní neúspěchy v „těch druhých a jiných“. Když se k tomu přidá alkohol a davové chování, stačí hloupý nápad a na průšvih je zaděláno. Vše začalo večer 3. prosince 1918 v restauraci u Gruthardů, kde opilí vojáci vznikající Československé armády vedli protizidovské řeči a plánovali rabování místního ghetta. Hecovali i místní křesťany a kolem půlnoci padly výstřely. Alkohol, nacionalismus a touha po majetku poháněly dav k rabování v padesátce domů, téměř třicetce obchodů a modlitebne. Vše doprovázely požáry, znásilňování a nakonec i smrt Huga Grätzera a Hermanna Grünbauma, kteří bránili svůj majetek. K rabujícím se přidávali další a další lidé, takže více než stovce vojáků z Kroměříže

Zbourané židovské ghetto v Holešově

Náhrobní kámen zavražděného Huga Grätzera

muselo přijet na pomoc dalších 150 vojáků, místní policie a vojenská skupina z Brna. Soud poté odsoudil třináct organizátorů k trestu osmi měsíců až pěti let za trestné činy loupeže, krádeže a nedovolené ozbrojování. Dalším 121 osobám udělil trest od několika dnů až do dvou měsíců za krádež. Následkem pogromu polovina Židů opustila Holešov.

-babok-

foto © Wikimedia Commons; Petr Palla (náhrobek)

Živočichové oblasti Soutoku se představují na brněnské výstavě MegaBrouci

Oblast Soutoku Moravy a Dyje vyniká druhovou pestrostí. Některé druhy upoutají svým vzhledem, jiné způsobem života. Mnoho druhů je vzácných a chráněných.

Aby se o výjimečnosti Soutoku a jeho obyvatelích dozvědělo co nejvíce lidí, připravili jsme pro doprovodnou expozici světové výstavy MegaBrouci asi 20 velkoformátových fotografií. Uvidíte na nich typické obyvatele Soutoku, třeba krásně modře zbarveného tesaříka alpského, pravěče vyhlížejícího listonoha letního nebo skokana ostronosého, žábu, která dokáže zmodrat. Z ptáků se můžete pokochat pohledem například na orla mořského či luňáka červeného.

Nosorožik kapucínek

Hlavní exponáty a lákadla výstavy jsou modely bezobratlých živočichů v nadživotní velikosti. Navštěvníci si tak mohou prohlédnout i ten nejmenší detail.

Výstava probíhá na brněnském výstavišti a potrvá až do 31. 1. 2024. Partnerem výstavy se stala také Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

www.nature.cz
www.megabrouci.cz

Za vínem a turistikou

Letní sezona i babí léto jsou pryč, ale milovníci vína a turistiky nemusí zoufat.

Zastavení na stezce Bosou nohou

Kupříkladu z Valtic se vydejte na vrch Homole, kde stojí známá Kolonáda na Reistně. Pak je možné pokračovat naučnou stezkou *Bosou nohou* až do rakouské obce Schratzenberg. Celý okruh stezky má přibližně 5 km a nabízí 11 zastavení. Využíván je hlavně v letních měsících, ale i na podzim má své kouzlo. Bude-li to právě na svátek sv. Martina 11. listopadu, můžete také ochutnat mladá a svěží Svatomartinská vína nového ročníku. Pro ta jsou Valtice tím nejpříhodnějším místem. Společně se svatomartinskou husou to bude jistě dokonale zážitek.

-mf-

foto © Miroslav Fořtýn

foto © Jan Miklín

Vůně adventu a Vánoc na hradech a zámcích Znojemska

Jihomoravské Znojemsko je proslulé nejen skvělými víny, nakládánými okurkami a Národním parkem Podyjí, ale i množstvím přístupných hradů a zámků. Je až s podivem, kolik se jich tu letos otevírá veřejnosti v době adventu a Vánoc a nabízí návštěvníkům speciální zimní prohlídky.

Vranovský zámek

Zámek Vranov nad Dyjí

Jedinečná možnost projít si vánočně vyzdobený barokní zámek (samostatně nebo se připojit k prohlídce) se zde naskytne **27.–31. prosince**. Průvodci připomenou loveckou sezonu, vánoční tradice, ale i freskovou výzdobu majestátního Sálu předků.

Hrad Bítov

Adventní prohlídky o víkendu **9.–10. prosince** nabídnou vánočně nazdobené interiéry hradního paláce, které si může projít každý svým vlastním tempem. Dojde až do hradní kuchyně, kde zavoní dobroty vyuzené v komíně a cukroví upečené v kamnech. V hradní kapli pak na duši pohladí vánoční písně a koledy.

Zámek Moravský Krumlov

Už **5. prosince** přivítá děti i jejich rodiče na arkádovém nádvoří Mikuláš s anděly a čerty. Renesanční zámek se promění v andělské nebe i démonické peklo zároveň, a bude to velkolepý zážitek. Následující pátky **8., 15. a 22. prosince** se pak při speciálních vánočních komentovaných prohlídkách zámku můžete dozvědět, jak místní šlechta trávil sváteční dny.

Zámek Moravský Krumlov

Miroslavský zámek

Dobrodružné Baterkové prohlídky nadchnou **30. prosince** v Miroslavi ty, kteří hledají netradiční ukončení roku. Unikátní prohlídka je určena zejména dětem a baterku by měl mít každý vlastní.

Zámek v Hrušovanech nad Jevišovkou

Čertovina na hrušovanském zámku přiláká všechny čerty už **3. prosince**. Nenechte si ujít pekelný průvod zámeckou alejí ani možnost nahlédnout do zámku, který prochází celkovou rekonstrukcí.

www.znojmoregion.cz

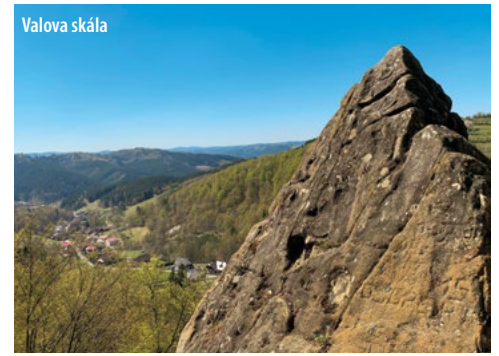
MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Tato propagace turistické oblasti Znojemska a Podyjí byla realizována za příspěví prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

foto © Archiv NPÚ; ZnojmoRegion

Vsetín v srdci dechberoucí krajiny

Valova skála

Krásné výhledy do krajiny nabízí Valova skála

Téměř 40 m vysoká skála se nachází asi 3 km severovýchodně od Vsetína v údolí Velký Skalník. Dostupnost je snadná, možná několika způsoby. Linkou MHD do zastávky Kovárna a dál po Zbrojovácké cestě, z které po cca 50 m odbočíte vlevo do údolí Velký Skalník – žlutá značka. Po zhruba 1200 m jste u cíle. Vpravo od cesty je vidět Valova skála. Ke skále také můžete dojít po naučné stezce – skála je dostupná pěšky, na kole po cyklostezce Jasenice nebo automobilem. Z vrcholu je krásný výhled do okolí.

Destinační společnost Valašsko

pomáhá rozvoji cestovního ruchu v regionu

Valašsko, to není jen oblast s překrásnou přírodou v horském prostředí Javorníků a Beskyd, ale i území s dobrou infrastrukturou, která nabízí vyžití pro cyklisty, pěší turisty, milovníky přírody a zimních sportů. Jsou to však i nově a moderně vybudované či zrekonstruované hotely a penziony, které nabízejí návštěvníkům kvalitní služby i komfortní vybavení.

Vydejte se na naučnou stezku okolím Vsetína

Stezka měří 7 km a na 13 zastaveních představuje přírodní zajímavosti Vsetína a údolí Jasenice. Trasa začíná na nábřeží Vsetínské Bečvy u městských lázní, stoupá vzhůru ulicí Palackého ke vsetínskému zámku a k přírodní památce Vršky-Díly, za kterou se napojuje na modrou turistickou značku. Pokračuje k samotě U Kovářů, kde se stočí do údolí Velký Skalník. Poslední informační tabule je u autobusové zastávky Kovárna v údolí Jasenice. Na trase vás čeká celá řada zajímavostí – vsetínský zámek, Stará a Nová radnice, přírodní památka Vršky-Díly, jalovcové louky či Valova skála. Stezka je vhodná pro pěší, cyklisty i rodiny s dětmi.

poznání historie, tradice a dalších specifik Valašska. Krásný výhled na město a okolní valašské kopce si můžete vychutnat z 60 m vysoké věže zámku. www.muzeumvalassko.cz

Čertovy skály v Lidečku

Čertovy skály

Unikátní skalní stěna na okraji obce Lidečko. Skály představují ideální lezecký terén i zajímavý turistický cíl. Jedná se o přírodní památku a kolem skal prochází naučná stezka Vařákovy Paseky. Vlastní skalní útvar tvoří svisle ukloněná pískovcová lavice, vysoká až 25 m a široká 2,5 m, protažená ve směru severovýchod – jihozápad v délce asi 150 m. Množství svislých puklin člení lavici do mohutných stupňovitě uspořádaných kvádrů. Vznik Čertových skal a jejich uspořádání jsou námětem řady bájí a pověstí.

Inspirujte se k návštěvě Valašska na webu www.visit-valassko.cz, kde si můžete vybrat z výletů, sportovních aktivit, restaurací, ubytování či bohaté nabídky kulturních a společenských akcí.

Zámek Vsetín láká na expozice a zámekovou věž

Původně renesanční zámek s úpravami v klasicistním stylu patří k dominantám města. Po celý rok tu probíhají výstavy cílené na historii, výtvarné umění, etnografii, přírodovědu i další obory. Najdete zde moderní stálou expozici „Živá paměť regionu“ situovanou do devíti výstavních sálů, která zprostředkovává návštěvníkům

Vsetínský zámek

Destinační společnost Valašsko
Svárov 1080, 755 01 Vsetín
www.visit-valassko.cz

Vsetín při pohledu z Jabloňové

Vánoční Vsetín pod křídly anděla

MĚSTO VSETÍN

První písemná zmínka o Vsetínu pochází z roku 1308, kdy je zmiňováno městečko Setteinz s kostelem, mlýnem a hrad Friendsberg. V oněch časech bylo majetkem templářských rytířů. Název Wsetin najdete v listinných dokumentech od roku 1396.

Mikuláš dětem

Vsetínský mikulášský jarmark

Přijměte naše pozvání k návštěvě města, které má ve svém znaku bílou ovečku a jako štítonoše anděla s rozepjatými křídly.

Adventní Vsetín

1. 12. Mikulášský den, Svárov, náměstí Svobody, Dolní náměstí

8–11.30 | **Průjezd mikulášské družiny** na koňském povozu městem kolem Mateřských škol
9–17 hod. | **Mikulášský jarmark** s kapelou Čertovka

10–11.30 | **Program pro MŠ** na Svárově, hraje Čertovka

15.30–16.30 | **Andělská pošta**, čertovské váhy, hraje Čertovka

16.30 | **Rozsvícení vánočních stromů** na náměstí Svobody, **zvonečkový průvod** na Dolní náměstí společně s Mikulášem a čertovskou družinou z Valašské Polanky a **rozsvícení vánočního stromu** na Dolním náměstí, hraje kapela Valašská žízeň

7. 12. | 19 hod. | **November 2nd** malý sál Domu kultury, koncert oblíbené kapely spojený s křtem nového alba, host: **Dazed and Confused**

17. 12. | 16 hod. | **S čerty nejsou žádné žerty** – Divadlo v Lidovém domě, hostuje: Metropolitní divadlo

18.–23. 12. | **Veselé vánoční hody** – vánoční jarmark s programem

18. 12. | 17 hod. | **Martin Chodúr s kapelou – náměstí Svobody**, písničky z alba Tisíc a jedna noc a písně z alba Hallelujah – vánoční písně a koledy

19. 12. | 17 hod. | **Žalman a spol.** – náměstí Svobody, česká folková legenda

20. 12. | 17 hod. | **Vojta Nedvěd & Tie Break** – náměstí Svobody

21. 12. | 17 hod. | **Fleret & Zuzana Šuláková** – náměstí Svobody, tradice Veselých vánočních hodů, dvorní kapela Valašského království a vsetínská rodačka

22. 12. | 17 hod. | **Poutníci – Country Vánoce** – náměstí Svobody

Rozsvícení vsetínského vánočního stromu

23. 12. | 17 hod. | **Zpívání koled se souborem Vsacan** – Dolní náměstí, den před Štědrým dnem
31. 12.

17 hod. | **Silvestr** – Svárov, pro děti i dospělé

17 hod. | **Čiperkové** – koncert pro děti a rodiče

18 hod. | **Ohňostroj**

Když malí nevědí, velcí poradí...

Vsetín známý i neznámý

1. Vsetín má ve znaku...

- a) ovečku
- b) kozičku
- c) kravičku

2. Co je vsetínský Svárov?

- a) městská čtvrť
- b) náměstí ve městě
- c) městská ulice

3. Kolik výškových rozdílů (schoďů a podest) musí návštěvník překonat, aby se od vstupu do zámku dostal až na ohoz zámecké věže?

- a) 112
- b) 145
- c) 158

Své odpovědi nám pošlete do

5. prosince z www.kampocesku.cz/

souteže nebo poštou na adresu redakce.

Deseti autorům správných odpovědí zašle město Vsetín zajímavé ceny.

www.ic-vsetin.cz

Květná zahrada v Kroměříži

Vánoční Kroměříž

Adventní čas na Východní Moravě

Advent je dobou pohody, lásky a harmonie. Všechny tyto atributy najdete na Východní Moravě, kde se snoubí jedinečná architektura s geniem loci jednotlivých míst. Ať už se jedná o neopakovatelnou adventní atmosféru v Baťově Zlíně, procházky po památkách UNESCO v Kroměříži nebo poznávání vánočních tradic našich předků na Valašsku a Slovácku, na všech těchto místech pocítíte toho pravého ducha Vánoc.

Soláň

Valašský Olymp a jedno z nejmalebnějších míst na Valašsku již odnepaměti láká umělce ze všech koutů nejen naší domoviny. Však také umělci zdejší krajinu modelují. V posledních letech zde postupně vznikla Naučná stezka Valašská galerie v přírodě, valašská zahrada a valašská krajina na Soláni, která čítá 10 zastavení se sochami od převážně valašských autorů. Stálá expozice místních autorů a pravidelné výstavy sochařů, malířů a dalších umělců jsou k vidění ve Zvonici, která funguje jako galerie umění i informační centrum. Za příznivých sněhových podmínek nabízí Soláň 6 sjez-

Mikulášský jarmek

Zvonice Soláň

Advent v Kroměříži

Kouzelné kroměřížské uličky a malebná zákoutí přímo vybízejí k rozjímání v adventním období. Vánocemi provoněná Květná zahrada má svoje osobité kouzlo i pokrytá sněhem a advent na Arcibiskupském zámku je svojí romantickou atmosférou již pověstný. Andělské Vánoce na

výstavišti v Kroměříži jsou známé svojí pohodovou atmosférou, kde první prosincový víkend nebude o čerty a Mikuláše nouze. Od 10. do 22. prosince vaši duši i jazyček pohladí atmosféra a dobroty vánočních trhů, kde se můžete těšit na velkolepou světelnou výzdobu a bohatý tematický program.

dových tratí různých obtížností a také napojení na jednu z nejkritičtějších běžkařských tratí v České republice – Beskydskou magistrálu.

Mikulášský jarmek

Na svazích Bílých Karpat, obklopených zelenými kopci, leží městečko s pohádkovým

Poutní místo Svatý Hostýn

9.–10. 12. Vánoční jarmark
16. 12. Rorátní mše svatá
16. 12. a 17. 12. Živý betlém
26. 12. Štěpánská koleda
27. 12. Mše svatá

Výstup na Hostýn

Každý poutník by měl alespoň jednou za život vystoupat na kopec Hostýn a navštívit poutní baziliku Nanebevzetí Panny Marie, kam vede dálková poutní Cyrilometodějská stezka. Na vrchol vedou 3 trasy – z Bystrice pod Hostýnem, Rusavy a Chvalčova. Každá z tras je něčím zajímavá, ale nejkrásnější je ta z Rusavy, která je zároveň nejdelší. Každý, kdo tento kopec zdolá, je odměněn pozitivní energií, která tímto místem proudí. Hostýn je složen ze 2 vrcholů. Jižní a zároveň nižší vrchol ukrývá kromě baziliky také Jurkovičův sál, kde sídlí Svatohostýnské muzeum. Na severním vrcholu v nadmořské výšce 735 metrů se tyčí kamenná rozhledna s impozantním výhledem do okolní krajiny. Mezi obě-

Valašská dědina – Valašské muzeum v přírodě

názvem Valašské Klobouky. Objevíte zde mnoho malebných roubenek, muzeum řemesel, originální betlém nebo se vydáte k rozhledně na Královci, odkud budou nejen Klobouky jako na dlani. Letošní prosinec přináší již 30. ročník tradiční mikulášské procházky – Mikulášský jarmek. Valašské Klobouky ožijí 2. prosince čertovskými maskami, tradičními řemesly, kouzlem adventních zvyků, lidovými písněmi a také zavoní místními specialitami. Mikulášský jarmek je opravdu nevšední zážitek.

Skanzen Rochus

V srdci Slovácka nad Uherským Hradištěm se rozprostírá muzeum v přírodě skanzen Rochus. Slovácká oblast, plná lidových tradic, výborného jídla, lahodné slivovice a bodrých lidí je zde zakončována v čase a prostoru. Nahlédněte do příbytků našich předků a poznejte, jak se na Slovácku žilo. Během prosincových akcí můžete potkat svatého Mikuláše nebo zažít zvyky a obyčeje předvánočního období na Slovácku.

Adventní čas ve Skanzenu Rochus

akce

2.–3. 12. Adventní čas je tady zas
16. 12. Radostná novina
26. 12. Štěpánské koledování ve stodole

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Muzeum, tvořící okouzující roubená stavení zasazené do kopcovité valašské krajiny, je rozdělené do 3 tematických okruhů – Dřevěné městečko, Valašská dědina a Mlýnská dolina, které seznámí návštěvníka s laskavým a přitom drsným životem svérázného a zároveň malebného Valašska z přelomu 19. a 20. století.

z programu

28.–29. 11. Vánoční dílny pro veřejnost
28.–30. 11. O vánočním stromečku a betlému
2. 12. Večer při svíčkách
5. 12. Mikulášský podvečer
6.–8. 12. a 11.–15. 12. Vánoce na dědině

ma vrcholy vede cenná Jurkovičova křížová cesta s Kohlerovými mozaikami.

Zajímavost: Bazilika Nanebevzetí Panny Marie je basilica minor – čestný titul, který určitým významným kostelům propůjčuje papež.

 vychodnimorava
 @vychodni_morava
www.vychodni-morava.cz

Bad Füssing se řadí mezi nejoblíbenější termální lázně ve střední Evropě. Leží nedaleko českých hranic a známého bavorského města Pasov.

Zpříjemněte si podzimní dny v termálních lázních Johannesbad!

Lázně Johannesbad – to je absolutní špička mezi termálními lázněmi. Se svými 4 500 m² vodní plochy a 60 000 m² zelené plochy určené k odpočinku a relaxaci jsou vůbec největšími termálními lázněmi v celém Německu. Všechny bazény obsahují zdraví prospěšnou minerální vodu s obsahem síry, jež pochází z místního pramene. Ta zde vyvěrá z hloubky 1 000 m a má teplotu 56 °C.

V lázních Johannesbad můžete dělat něco pro své zdraví a zároveň se bavit. To nemusí být vždy snadné, ale v Bad Füssingu se takovým přístupem řídí už dlouho a výsledkem je velké množství spokojených návštěvníků, kteří se sem opakovaně vrací. Jedním z příkladů realizace této filozofie je velký termální masážní bazén s vlnobitím, kde se můžete koupat v léčivém sírném prameni o teplotě 33–35 °C. K dokonalému prohřátí těla můžete využít nejteplejší bazén areálu Johannesbad Therme, kde zažijete na vlastní kůži úlevu od bolesti pohybového aparátu a hlubokou relaxaci nejen díky vyšší teplotě vody, ale také díky mikromasážním

tryskách a vířivým bublinkám, které uvolňují svaly a podporují regeneraci po sportovní námaze. Teplota vody v tomto bazénu je 39 °C.

V areálu na vás čeká celkem 13 bazénů, nespočetné množství masážních trysek, pohodlných lehátek, protiproudů a více než 100 m dlouhá „divoká řeka“, nechybí ani 35 m dlouhý plavecký bazén. Velkou rozlohu má i venkovní areál, kde je navíc ve večerních hodinách voda nasvícena pestrými barvami.

Johannesbad však nabízí mnohem víc!

- saunový svět s 5 saunami – na ploše 800 m²
- svět wellness (masáže)
- kosmetické salony „Beautywelt“
- medicínské fitness centrum – na ploše větší než 2 000 m²
- terapeutické centrum (fyzioterapie, masáže atd.)
- lázeňskou restauraci
- kavárnu Wiener Café
- „Jovendi“ – nákupní centrum

Přijďte vyzkoušet jedinečný lázeňský svět a udělat něco pro své zdraví!

Therme Eins

- 12 termálních bazénů
- 2 parní jeskyně
- wellness s přímým vstupem do senzačního saunového dvora
- stálý přítok čerstvé termální minerální vody o teplotě mezi 29 a 42 °C

BAD FÜSSING
wirkt und wirkt und wirkt

www.badfuessing.com
www.thermeins.de

Sklářský ráj JOSKA Bodenmais

S radostí vás zveme na naše vánoční akce, které se budou konat v období od 1. do 30. prosince ve skleněném ráji JOSKA v Bodenmais. Přijďte s námi oslavit krásu vánočního období a prožít společně radostné chvíle.

JOSKA – prodejní výstava

JOSKA – Sklářský ráj

a výbornými grilovanými specialitami. V pátek 29. 12. se ve skleněném ráji koná tradiční Perchten fest. Přijďte zažít Perchtenův shon se strašidelnými postavami, které vytvářejí mystickou atmosféru během „Rauh Nacht“. Závěrečnou vánoční akcí, kterou pro vás chystáme, je večírek Luise Trenkera s originálními après-ski hity, koktejly a teplými pochoutkami z grilu.

Skleněný ráj

pondělí–pátek | 9.30–18.00

sobota | 9.30–17.00

neděle a svátky | 10.00–17.00

JOSKA – Sklářský ráj a sníh

JOSKA – mistrovství sklářských mistrů

V období od 1. do 23. 12. pořádáme výstavu s názvem Vánoční ozdoby od nostalgických až po moderní, která se bude konat ve Sklářském ráji Joska denně od 9.30 do 18.00 hodin, uvidíte zde nádherně nazdobené vánoční stromky, největší skleněný vánoční strom v Německu, prodej originálních ozdob na vánoční stromky, ručně malované ozdoby a mnoho pochoutek z vánoční pekárny. O víkendu od 2. až 3. 12. se budou konat

vánoční hody, kde vám nabídneme křupavou farmářskou kachnu nebo vydatnou husu s jablečným červeným zelím a bramborovým knedlíkem, hostina probíhá od desíti do osmnácti hodin. O tomto víkendu se zároveň můžete těšit na tradiční Mikulášskou nadílku, při které do skleněného ráje přijede Ježíšek a potěší děti sladkostmi. Od 25. do 30. 12. si u nás můžete užít akci „Zimní vesnice“ s živou hudbou, bavorským svařákem

Na Vaši návštěvu se těší 180 zaměstnanců sklářského ráje JOSKA!

www.joska.com

Josef Maršálek, Tereza Bebarová
Buchty po ránu

Už nemusíte chodit do cukrárny! Josef s Terezou vás nenechají v troubě a poradí vám, jak si ty největší dobroty upéct snadno doma, tak abyste jimi mohli pohostit i nečekanou nedělní návštěvu. Co dělat, když těsto nekyne? Jak vymazat formu na bábovku? Proč se lité těsto nešlehá? A jak má vypadat upečená makronka? Díky Josefovým radám, na co si dát pozor, a podrobným postupům teď zvládnete koláče, vdolky, ale i kremrole nebo kubánský dort stejně, jako je peče mistr cukrář. Už žádné nevykynuté těsto, zdrclá buchta a přešlehaná šlehačka. Celkem 60 receptů vychází z 1. řady stejnojmenného nedělního pořadu České televize, který se těšil rekordní oblibě diváků. Kniha přináší to nejlepší z kynuté české klasiky, ale také dorty starého Rakouska-Uherska, jednoduché recepty, které tolik nezatíží rodinný rozpočet, a nechybí ani slané nebo bezlepkové pečeni.

- ? Obec, ve které vyrůstal cukrář Josef Maršálek, se jmenuje:**
- a) Dubné
  - b) Kyžliřov
  - c) Kelč

Své odpovědi nám posílejte do 5. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

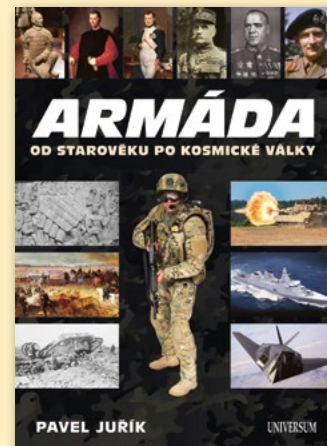

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Pavel Juřík
Armáda – od starověku po kosmické války

Vojenství je nerozlučně spojeno s historií lidstva už od starověku. První myšlenky na mírové soužití států sice sahají až do staré Číny, ale desítky konfliktů po roce 1945 včetně války na Ukrajině ukazují, že válečné hrůzy nevymýtilo ani 21. století. Kniha přináší celkový přehled historie, současnosti a budoucího vývoje armád, jejich taktiky a výzbroje. Čtenáři poskytují pestrý obraz vojenské vědy, přehled nejvýznamnějších strategů, informace o struktuře armád, druzích vojsk, vývoji a současnosti jejich vybavení, se zaměřením na moderní výzbroj pozemního vojska, letectva, námořnictva a nově i kosmického vojska, i o příčinách vzniku NATO a Varšavské smlouvy nebo OSN.

cena: 499 Kč
www.luxor.cz

Marie Šlehoferová
Šumavou s chutí

Netradiční průvodce nejen po atraktivních turistických místech, ale hlavně po vyhlášených a oblíbených restauracích, kavárnách, bistrech a cukrárnách, které vám zpříjemní putování po Šumavě. Autorem fotografií i textů je Marie Šlehoferová.

cena: 349 Kč
www.starymost.cz

Peter Berthold; Gabriele Mohrová
Krmíme ptáky – ale správně

Po dlouhá desetiletí se krmení ptáků ocitalo v palbě kritiky ochránců přírody – a to neprávem, jak neznámější německý ornitolog prof. Dr. Peter Berthold a jeho žena Gabriele Mohrová během svých dlouholetých výzkumů dokázali. Kdo svým opořečným návštěvníkům poskytne po celý rok dobré krmení, může se těšit nejen pozorováním z bezprostřední blízkosti, ale také významně přispívá k ochraně ptáků.

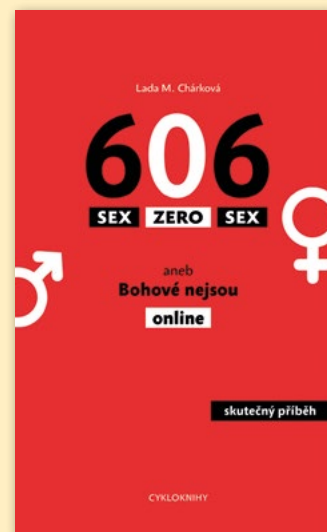
cena: 369 Kč
www.knihkazda.cz

Lada M. Chárková
Sex zero sex

Necyklistická kniha, která zcela vybočuje ze zaměření vydavatelství. Cestopis pro mírně pokročilé a zvědavé české turistky, dokument o vášnivém i humorném sblížení dvou kontinentů, kultur i genotypů. Strhující příběh, který se odehrává střídavě v Čechách a u Rudého moře, je plný exotiky, poznávání, humoru, vášně i erotiky. Ponořte se do šťavnatých, nebývale intimních, s humorem i nadsázkou vylíčených zážitků zralé vdané Evropanky s podstatně mladším ženatým arabským lékařem z tamní vládní garnitury.

cena: 199 Kč
www.cykloknihy.cz

i Brandýs nad Labem

Zámek Brandýs nad Labem
Zámek Brandýs nad Labem je významná renesanční památka se skvostnými sgrafity, kde v průběhu pěti staletí pobývali všichni panovníci Habsburské dynastie. Jako své letní sídlo si ho oblíbil především císař Rudolf II.
www.brandyszamek.cz

i Jindřichův Hradec

Adventní trhy nebudou chybět ani v tomhle kouzelném jihočeském městečku. Vánoční atmosféru vám naladí nejen světélkující uličky a vyzdobené náměstí, ale také různá vystoupení, tradiční vánoční trhy, bohatý program na zámku s ukázkou provozu černé kuchyně.
infocentrum.jh.cz

i Spálené Poříčí

Prastarý vánoční příběh o putování do Betléma a narození Ježíška se odehraje v neděli 17. prosince ve 14 hodin na náměstí ve Spáleném Poříčí. Postavy betléma i s živým Ježíškem ztvární děti ze Spálenopoříčska za doprovodu koled v podání kapely.
www.spaleneporici.cz

i Dubí

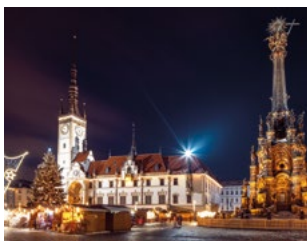
Dům porcelánu s modrou krví
vás seznámí s tradicí výroby porcelánu v Dubí a v Podkrušnohoří. Kromě světoznámého cibuláku zde mimo jiné uvidíte figurální porcelán manufaktury Royal Dux Bohemia nebo originální autorská díla z porcelánových symposií.
www.mesto-dubi.cz

i Litvínov

Litvínovský zámek Valdštejnů
Výstavy a akce do konce roku 2023: HRAČKY HUSCH s elektrifikovaným kolejištěm SOCHY STANISLAVA HANZÍKA VÁNOCE PO CELÝ ROK – tradičně i netradičně ozdobené vánoční stromky 3. 12. – VÁNOČNÍ JARMARK
www.litvinov.cz

i Olomouc

Adventní prohlídky radnice
V době adventu si budou moci návštěvníci prohlédnout vánočně vyzdobený interiér radnice a z ochozu věže nasát atmosféru vánočních trhů. Ke každé zakoupené vstupence je vánoční punč zdarma.
vstupenky.olomouc.eu

i Nymburk

Nymburk
Chcete si projít město sami a nebýt omezeni časem? Nově máte možnost projít se s digitálním průvodcem SMARTGUIDE. V nabídce jsou tři tematické trasy. Pro dětské návštěvníky je určena aplikace Skryté příběhy. Pokud vás baví historie, hádanky a digitální technologie, nenechte si ujít Lov na Elišku.
www.mesto-nymburk.cz

i Muzeum středního Pootaví

Muzeum sídlí v prostorách strakonického hradu a nabízí nové a zcela unikátní expozice řádu maltéžských rytířů, dud a dudáctví, historie textilu, loutek a motocyklů značky ČZ.
www.muzeum-st.cz

i Cheb

Přijměte srdečné pozvání k příjemně strávenému adventnímu času v centru historického města Chebu. Adventní trhy na náměstí budou zahájeny v sobotu 2. 12. a potrvají do 24. 12. Každý den vás čekají prodejní stánky, program, kluziště a vánoční pohoda.
www.chebskevanoce.cz

i Klášterec nad Ohří

Tvůrčí dílny v galerii Kryt
Galerie Kryt v Klášterci nad Ohří si pro své návštěvníky připravila adventní tvůrčí dílny pro děti i dospělé, které se uskuteční první adventní neděli v prostorách galerie v rámci akce **Rozsvícení vánočního stromu**.
www.klasterec.cz

i Žamberk

Přijďte si užít příjemnou vánoční atmosféru na Masarykovo náměstí v Žamberku v úterý 28. 11. od 13 hodin. Těšit se můžete na vánoční jarmark, bohatý doprovodný program a v 18 hodin proběhne slavnostní rozsvícení vánočního stromu.
www.zamberk.cz

i Odrý

Veselská rozhledna
Rozhlédněte se po Odrách a okolí. Veselská rozhledna byla postavena na katastru města Odrý v březnu 2019 v rámci projektu „Silesianka“, což je stezka rozhleden a vyhlídkových míst Euroregionu Silesia.
www.odry.cz

 Nedaleko Semil se nachází Bozkovské jeskyně, objevené v roce 1947 při těžbě dolomitu. Dva původně oddělené jeskynní systémy měří dohromady 1040 metrů, zpřístupněno je 350 metrů chodeb. Nachází se zde Jezerní dóm - největší.										
POMŮCKA: AH, BANTAM, KIVI	SPRÁVA, SOC. ZABEZP. ZKR.	1. DÍL TAJENKY		INICIÁLY PREZIDENTA NOVOTNEHO	HONOSNÝ PLÁŠT		HORKÁ FINSKÁ LÁZEŇ	KLÁVESNA NA POČÍTAČI	INICIÁLY ZPĚVÁKA KERNDLA	OLYMPIJSKÉ HRY ZKR.
STÁTNÍ PODNIK ZKR.			INIC. HER. HOPKINSE INDICKÉ HL. MĚSTO			SKLAD NA OBILÍ				
OBSAHUJÍCÍ SODÍK						NILSKÝ KŘÍŽ OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL				
STĚNY				POROST NA TVÁŘI NĚM. MUŽ. JMÉNO					2. DÍL TAJENKY	ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU
	NEDOBRO ČES. POLIT. STRANA ZKR.				OBUVNIC- KÝ NŮŽ JIKRA SLOVEN.					
BÝVALÍ EVROPANÉ						PLOŠNÁ VYMĚRA ZN. MLÉČ. VYROBKŮ				
VĚTĚVKA SMETIČKO							TO ZNAME- NÁ ZKR. OKÁZALY ÚČINEK			
ČESKÁ NORMA ZKR.			MLADÉ DRAVÉHO PTÁKA PEVNOSTI					NÁZEV HLÁSKY N ZKR. SOU- HVĚZ, ORION		
VLASTNIT				ANTICKÁ NÁDOBA VAZAL						
	INICIÁLY HERCE PAVELKY	INIC. HERCE MĚNSIKA BOXERSKÁ KATEGORIE			STARÁ ZN. ČESKÝCH AUT PLANETA					ČÁSTICE S ELEKTRIC- KÝM NÁ- BOJEM
UMĚLECKÉ DÍLO						NELÉTAVÝ PTÁK PÁLIVÉ BONBONY				
KOPYTO SUDOKOPYT- NÍKŮ								CO SLOVENSKY NETKANÁ TEXTILIE		
	CHEM. ZN. NEONU SVAZ MĚST A OBČÍ ČR			INIC. ZPĚV. ABSOLONOV SPISOVATEL VIKTOR			POUZE BENEDIKT DOMÁCKY			
STŘEDA ZKR.			VÝBUŠKA ZNAČKA PASCALU							ZNAČKA KILOAMPÉRU ZKR.
PLÁNY ÚZEMÍ						AGITAČNÍ TISKOVINA				
OHMATÁNÍ						MANŽELKA SYNA				

Poznáte místo na obrázku?

- a) zámek Chudonice
- b) zámek Klatovy/Klenová
- c) zámek Mokrosuky

Tajenku křížovky a fotohádky nám zašlete do 5. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo na adresu redakce. Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží ceny věnované vydavatelstvím KAM po Česku.

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, ŘÍJEN 2023

Celkem došlo 2 106 odpovědí | 2 076 z internetu | 30 dopisů | z toho 1 217 žen a 889 mužů.

NEJ České republiky

odpověď: b), a), c), c), a), a), c)

soutěžilo: 323 čtenářů; 22 správně; 301 špatně

výherci: Milena Vašková, Vysoké Mýto; Lenka Rybničková, Smržovka; Ilja Návrat, Ostrava 27

Jak se z obyčejných věcí stávají sbírkové předměty

odpověď: a)

soutěžilo: 439 čtenářů; 240 správně; 199 špatně

výherci: Karel Svoboda, Bukovina; Sylvie Tomášková, Rapotín; Aleš Michal, Bechyně; Marie Lišková, Prachatic; Milan Hruška, Česká Třebová; Venuše Kubáčová, Mladá Boleslav; Alena Erlebachová, Velké Hamry; Jaroslava Hronková, Krupka 1; Hana Smutná, Veselí nad Moravou; Jan Severa, Brno

Edice ČT

otázka: Spisovatel a cestovatel Arnošt Vašíček navštívil na svých výpravách také ostrov Kalimantan. Je to místní pojmenování:

odpověď: a) Bornea

soutěžilo: 524 čtenářů; 523 správně; 1 špatně

výherci: Jiří Čada, Olešná; Vítězslav Čmelík, Javorník; Miroslava Kibusová, Poděbrady

Křížovka

tajenka: ... se nachází Pravčická brána

soutěžilo: 399 čtenářů; 384 správně; 15 špatně

výherci: Marie Indrová, Jihlava; Monika Šustrová, Hradec Králové, Michaela Vojáčková, Stachy

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na obrázku?

odpověď: a) hrad Orlík

soutěžilo: 421 čtenářů; 338 správně; 83 špatně

výherci: Vladislav Sikora, Dětmorovice; Pavlína Dostálová, Jaroměř; Petra Chvátalová, Ostrava-Poruba

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Podmínky soutěží najdete na <https://www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky>.

Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher.

Výherci budou o výhře informováni v příštím vydání KAM po Česku a výhry jim budou zaslány zadavatelem soutěže v co nejkratší době.

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE
ZÁMECKÁ JÍZDÁRNA
HLUBOKÁ NAD VLTAVOU
www.ajg.cz

H.R. GIGER

METAMORPHOSES

11/6 — 19/11/2023

HLAVNÍ PARTNER SKUPINA ČEZ

umění vidět a vnímat

Český výrobce

světelné vánoční
výzdoby, dekorací
a osvětlení

MK-mont illuminations s.r.o.
Průmyslová 6, 431 51 Klášterec nad Ohří

www.mkmont.cz · www.vanocnivyzdoba.cz
tel.: +420 474 316 731 · mobil: 777 798 046 · obchod@mkmont.cz